

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЦЯ

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 30 (1863)

П'ятниця, 24 липня 2015 р.

Видався з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

ПОВЕРНЕННЯ КРИМУ ДО РІДНОЇ ГАВАНІ – ЯК РЕЗУЛЬТАТ ВІДНАЙДЕННЯ ГРУНТУ ПІД НОГАМИ

Валентин БУТ

Відторгнення Криму, попри діаметральну протилежність поглядів на те в Росії, в Україні, власне, в самому Криму, стало болісним

досвідом, найперше, для України та Криму, адже хто б там що не говорив, а Крим був протягом більш ніж півстоліття органічною частиною суверенної території України, пов'язаний з нею не лише суто географічно, не лише на базовому, економічному рівні, а й тисячами інших, не менш відчутних і важливих зв'язків. Власне, саме відторгнення відбулося лише на суперечності, частково на ментальному рівні. Відсікти економічну пуповину не зважилася ані «матушка Россия», чудово усвідомлюючи, що повноцінно живити скільки-небудь довший час новоявленій об'єкт федерації вона не має жодної реальної можливості, не кажучи вже про бажання, ані, зрозуміло ж, сам об'єкт. Більше того, останній, попри всі найепатажніші заяви його нинішніх очільників, попри всі звинувачення і проклони на адресу вчорашньої мами-батьківщини, дуже ревно слідкує за цілісністю та функціональністю тієї

самої пуповини, зриваючись на історичний крик наявіть у разі якихось технічних проблем, як те було, скажімо, з минулорічним віяловим відключением електричного живлення.

А що ж зневажена, обплювана зусіб мама-Україна? Може, порвала з невдічним дитятком, відштовхнула його, заморила голодом? Насправді, попри всі заклики до тотальної блокади, нічого подібного не відбулося. Як і раніше, в Крим безперебійно надходить енергія українських електростанцій, як і раніше, харчова промисловість України забезпечує левову частку потреб мешканців Криму, включно з потребами нарощуваної на півострові російської військової потути. При тому, за численними свідченнями, яких у Мережі – просто греблюти, продукти харчування поставляються з таким надлишком, що чимала частина іх, з відповідною корекцією цін, після якої в кишенях привладної «еліти» Криму, як кажуть, утворюється приемний осад, яде транзитом до Росії, очевидно, в рамках допомоги їй від України, як країні, яка невинно страждає від запроваджених з ініціативи клято-

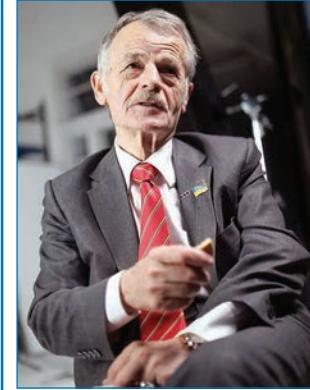
го Держдепу санкцій.

О, ті санкції! Багато хто тут, в Україні, вважає їх не надто ефективними і навіть поблажливими. Проте ніхто не може заперечити, що вони діють і їхня дія вже має очевидні і цілком конкретні результати. Виходить так, що наслідки відторгнення торкнулися не лише України, Криму, а й самого агресора. Виходить так, що попередній прорахунок ходів кремлівського шахматиста, який уявив себе гросмейстером, завів його у глухий кут з практично безальтернативною гільйотиною мату, обриси якої все ясніше проступають переду. Усві-

домлення неоднозначності за-довolenня від «кримнашу» поступово починає просочуватись і до отруєного кремлівською пропагандою російського загалу. На жаль, відбувається те не так швидко, не так явно, але не помітити ознак противерзіння, навіть в тому відформованому середовищі, просто неможливо. Все тихіше лунають заклики не смішити «іскандерів», усе з меншою впевненістю виставляється зеківський поступат про «хазяїна тайги», якому ніщо не указ.

(Продовження на 4-й стор.)

З ТОЧКИ ЗОРУ ХУДОЖНИКА...

«ЗАВДЯКИ ЇМ МИ ЖИВЕМО У ВІЛЬНІЙ КРАЇНІ»

МУСТАФА ДЖЕМІЛЕВ
ПЕРЕДАВ СІМ'ЯМ НЕБЕСНОЇ СОТНІ 100 ТИСЯЧ ЄВРО

Відчаний за розуміння і підтримку моєго вибору», – зазначив Джемілев.

Родичі Героїв Небесної Сотні прийшли на брифінг з портретами своїх загиблих рідних і дякували національному лідеру кримських татар за надану фінансову підтримку. Вони також побажали Джемілеву повернення Криму до складу України, щоб «український і кримськотатарський народ жили однією сім'єю».

Мустафу Джемілева 3 червня 2014 року за правозахисну діяльність нагородили в Польщі державною «Премією солідарності» в розмірі 1 мільйон євро. За умовами премії – 250 тисяч євро отримує безпосередньо номінант, а 750 тисяч євро використовується на програми з розвитку демократії у своїй країні. На врученні премії до Варшави прибув Президент США Барак Обама.

У лютому 2014 року під час зіткнення протестувальників із силовиками в центрі Києва загинуло понад сто людей, сотні були поранені, найбільше з яких було поранено 20 літого. Більшість людей загинуло від куль снайперів, які потрапляли протестувальникам у голову, серце і шию. Згодом загиблих учасників акцій протесту стали називати Небесною Сотнею.

«Крим. Реалії»

У МІНКУЛЬТУРИ – «КОНФЛІКТ КУЛЬТУР»?

23 липня в ДП «Національне газетно-журналне видавництво» (НГЖВ) відбулась прес-конференція, на якій головні редактори культурологічних видань та заступник генерального директора з творчих питань Руслан Онопрієнко висловили свої думки щодо конфлікту, який склався між НГЖВ та чиновниками Міністерства культури України.

18 травня закінчився контракт із колишнім керівником Романом Ратушним, але той з відома міністерства продовжував володіти печаткою НГЖВ та підписував документи аж до 2 липня цього року. Конкурс міністерством на посаду керівника згідно з законодавством не призначався.

Тим часом працівники видавництва в документах віднайшли чимало корупційних схем і повідоми-

ли про це чиновникам Міністерства культури.

9 липня у колективі видавництва відбулись загальні збори, після яких вирішили звернутись до міністра Кириленка з проханням призначити виконувачем обов'язків генерального директора заступника генерального директора з творчих питань Руслана Онопрієнко. Також у зверненні до очільника

Колектив вважає цю дію непра-

вовою і такою, яка спрямована на прикриття незаконних схем використання бюджетних коштів, і вже неодноразово звертався з проханням провести законне призначення керівника.

Учасники прес-конференції разом із головним редактором газети «Кримська світлиця» Віктором Качуловою, який був присутнім за допомогою Skype, висловили тривогу, занепокоєння та обурення руйнівними діями заступника міністра культури Ростислава Карандеєва та інших чиновників, спрямованими на знищення української культурологічної преси, у тому числі нашої газети, друк яких припинено, а працівникам чиняться перешкоди, які от звільнення працівників та незаконна невиплата заробітної плати.

Після закінчення зустрічі з пресою на факс видавництва надійшло повідомлення від прес-служби Мінкультури про оголошення конкурсу на посаду генерального директора НГЖВ, умови якого будуть опубліковані «найближчими дніми».

Водночас у бухгалтерію Газетно-журналного видавництва прийшов Б. Мазницький з проханням оформити його на роботу генеральним директором. Він пред'явив документ з Міністерства культури без підпису і круглої печатки з текстом про його призначення. Юрист вчергове в персональному порядку пояснив невідповідність цих дій чинному законодавству.

Отже, конфлікт триває...

Микола ВЛАДЗІМІРСЬКИЙ

м. Київ

Під час прес-конференції в Національному газетно-журналному видавництві. На фото (зліва направо): Іван Грич («Пам'ятки України»), Ольга Голинська («Музика»), юрист видавництва Артем Михайленко, заступник генерального директора з творчих питань Руслан Онопрієнко, Ліліана Фесенко (портал «Культура»), Надія Соколенко («Український театр»), Людмила Олтаржевська («Театрально-концертний Київ»)

ВІД РЕДАКЦІЇ «КС». «Конфлікт культур» – це якщо взагалі вважати «культурним» той стиль керівництва, що склався в державному міністерству культури видавництв впродовж останнього року. Крім численних фінансових порушень, яким ще дадуть оцінку компетентні органи, цей стиль сформував специфічне ставлення видавництва та міністерства до «Кримської світлиці», який, на додачу до російської окупаші, була влаштована справжня інформаційна фінансова кіївська блокада: на наші численні звернення стосовно проблем з виданням газети з Києва не отримано ЖОДНОї офіційної відповіді, за нашими спинами, дійсно (лише цього тижня ми побачили копії цих наказів), організовувалося волонтеристське переведення редакції із Сімферополя до Києва, останніх ПІВРОКУ (!) «світличанам», які працюють у Криму, не виплачується зарплата. До всього, на медіа-порталі «культурного» видавництва публікувалися брудні пасквілі проти тих, чио цю «стилю» насмілився опонувати.

Тому вчоргове звертаємося до колег-журналістів, до моральних авторитетів нашого суспільства, справжніх творців української культури: допоможіть у цьому «конфлікті культур» очиститися від такого «стилю»! Це – не наше, не українське, не гідне, ми, українці, варти крашого!

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка,
трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети "Кримська світлиця" нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства "Просвіта" "БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ"

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди по-
діляє думки авторів публі-
кацій, відповідальність за
достовірність фактів не-
суть автори.

Рукописи не рецензують-
ся і не повертаються. Ли-
стування з читачами - на
сторінках газети.

Матеріали для друку
приймаються в електрон-
ному вигляді. Редакція
залишає за собою право
скорочувати публі-
кації і редактувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь,
бул. Гагаріна, 5,
2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
http://svitlytsia.crimea.ua
Віддруковано в ТОВ
«МЕГА-Поліграф»,
м. Київ, вул. Марко
Вовчок, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
e-mail: office@mega-
poligraf.kiev.ua
Тираж — 5000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне
газетно-журналне
видавництво»

03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1,
тел./факс
(044) 498-23-65
Р/р 3712800300584
в УДКСУ у м. Києві
МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavniictvo@gmail.com

Розповсюдження,
передплатна, реклама:
тел. +38(044) 498-23-64;
+38 (050)310-56-63

ЧИМ ГОТОВІ ПОЖЕРТВУВАТИ УКРАЇНЦІ ЗАРАДИ МИРУ?

Більшість українців не готові віддати Росії Крим і Донбас заради досягнення миру у державі. Про це свідчать результати опитування, які оприлюднив на пресконференції в УНІАН заступник відділу Крівського міжнародного інституту соціології Антон Грушевський.

За його словами, згідно з опитуванням, заради досягнення миру в Україні не готові віддати Крим Росії 50,6% респондентів, а весь Донбас — 72,1%.

Натомість 33,3% опитаних готові погодитись на остаточне відокремлення Криму заради миру, а 15,3% — на передачу Донбасу Росії.

Опитування також засвідчило, що заради миру 38% респондентів не погодились би надати російський

мові статус другої держави, проте погодились би з цим — 47,7%.

Від вступу в НАТО заради миру не готові відмовитись 41% опитаних, а 40,7% готові до цього.

Від вступу України до Євросоюзу не готові відмовитись 48,8% респондентів, а готові до такого розвитку подій — 33,9%.

Приєднаність до Митного союзу, аби в Україні настав мир, не готові більше половини українців — 50,6%, тоді як 28% респондентів відповіли, що готові.

Надати автономію так званим «ЛНР» і «ДНР» не готові 56,1% респондентів, готові — 26,4%. До амністії сепаратистів заради миру не готові 55,4% опитаних українців, готові — 24,7%.

Погодиться на федерацію всієї України заради миру висловили готові.

ність 21% опитаних, 59,1% — не готові до цього.

Опитування також продемонструвало, що лише 6% вважають, що їхньому регіону було б краще відокремитися від України, 83,2% дотримуються протилежної думки.

Серед жителів територій Донецької та Луганської областей, що контролюються владою України, 22,9% підтримують думку про відокремлення, а 51,7% — ні.

Опитування проводилося з 27 червня до 9 липня Київським міжнародним інститутом соціології на замовлення клієнта. Методом особистого інтерв'ю опитано 2 тис. 44 респонденти, що мешкають у 110 населених пунктах усіх регіонів України,крім Криму. У Луганській та Донецькій областях опитування проводилось лише на території, що контролюється українською владою.

ІНФОРМУЄ ПРЕДСТАВНИЦТВО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ В АР КРИМ

ПЕРЕВАГИ ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНИ

Кримчани, які проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, є громадянами України. Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» гарантує, що примусове автоматичне набуття громадянами України, які проживають на тимчасово окупованій території, громадянства РФ не визнається Україною та не є підставою для втрати громадянства України.

Залишаючись громадянами України, кримчани вільно перетинають адміністративний кордон між Кримським півостровом і материковою частиною України.

Залишаючись громадянами України, кримчани мають право отримати паспорт громадянина України для виїзду за кордон. Український документ, визнаний світом і дозволяє відвідувати країни та подорожувати всім світом.

Залишаючись громадянами України, кримчани мають право отримати свідоцтво про народження дитини та оформити паспорт громадянина України неповнолітнім, яким виповнилося 16 років. Забезпечити своїм дітям цивілізоване, перспективне майбутнє, надати можливість здобути освіту і отримати дипломи та атестати, визнані міжнародно спільнотою.

Залишаючись громадянами України, кримчани можуть захищати свої права інтереси в українських, європейських і міжнародних судах.

Залишаючись громадянами України, кримчани залишаються інтегрованими в світ, де панує право, справедливість та гуманізм.

* * *

За результатами моніторингу Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим станом на 7 липня 2015 року із загальної кількості звернень мешканців Кримського півострова до органів з питань міграційної політики близько 75% або 16043 звернень надійшли до територіальних підрозділів Державної міграційної служби України в Херсонській області. Зокрема, зверталися з таких причин:

оформлення, видача або обмін паспорта громадянина України для виїзду за кордон — 9974 особи; вклеювання до паспорта громадянина України фотокартки при досягненні громадянином 25- чи 45-річного віку — 3199; оформлення, видача або обмін паспорта громадянина України — 1113; реєстрація місця проживання — 809; оформлення та видача документа дитини для виїзду за кордон — 568; проставлення відмітки про реєстрацію місця перебування в довідці про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи — 277; реєстрація місця перебування — 85; оформлення та видача тимчасового посвідчення, що підтверджує особу громадянина України, — 13; інше — 5.

* * *

Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим тимчасово розміщено у місті Херсон за адресою: 73022, м. Херсон, проспект Ушакова, 42, поверх 3.

Графік роботи представництва:
понеділок — четвер — з 9.00 до 18.00;
п'ятниця — з 9.00 до 16.45;

субота, неділя — вихідні дні.

Пряма телефонна лінія: +38(0552) 49-59-39.

Електронна адреса для листування: predstavnytstvo.ark@gmail.com

Лінія зв'язку в мережі Skype, яка доступна за адресою: при_ark, протягом робочого тижня з 14.00 до 17.00.

У КРИМУ ЛЮДИ НЕ ХОЧУТЬ ПРАЦЮВАТИ НА ДЕРЖСЛУЖБІ

«Глава» Криму Сергій Аксёнов зінається, що бажаючих працевлаштувати в державних органах влади на півострові стає менше, спостерігається зростання скорочення. Про це він сказав у інтерв'ю виданню «Lenta.ru», опублікованому 21 липня.

«Сьогодні черги на держслужбу взагалі немає. Мало того, у нас іде скорочення, люди просто йдуть з роботи — немає мотивації. Ми у всіх напрямках без винятку втрачаемо кваліфікованих фахівців», — сказав він.

За словами Аксёнова, в Криму у держслужбовців ненормований графік за невисоких зарплат. «Їдте й подивітьсяся, як люди працюють і за які гроші. Коли ви це побачите, ви скажете, що ім треба давати медалі за трудовий подвиг», — сказав він, зазначивши, що інформація про корумпованість Криму перебільшена.

Раніше міністр праці та соціального захисту російського уряду Криму Олена Романовська повідомляла, що в Криму на початку 2015 року майже половина співробітників управління соціального захисту звільнилась через низьку оплату праці та інтенсивної роботи. До цього директор Кримського центру зайнятості населення Сергій Бродовський також заявив, що в Криму лікарі не йдуть працевлаштувати до державних лікарень через низькі зарплати.

НА ТОБІ, НЕБОЖЕ, ЩО МЕНІ НЕГОЖЕ?

В окупованому Криму скаржаться на неякісний бензин, завезений із Росії. Так званий «міністр» палива та енергетики самопроголошеного «уряду» Криму Сергій Єгоров заявив про продаж неякісного палива на місцевих заправках. Про це він сказав на засіданні «уряду» Криму 21 липня, повідомляє «Крим.Реалії».

Про погану якість палива свідчить аналіз проб бензину і солярки у сертифікованій лабораторії в Краснодарському краї, зазначив він.

«З 23 зразків бензину відповідають вимогам лише 11 зразків, із семи зразків дизельного палива — тільки один зразок. У дизельному паливі відхилення виявлені з масової частки сірки, граничної температури фільтрованості і спалаху. Це свідчить про те, що дизельне паливо низької якості, це, взагалі-то, був не дизель, а СМТ», — заявив Єгоров.

Він підтвердив, що неякісний бензин завозять до Криму з Росії, а протоколи випробувань уже «відправлені до прокуратури»...

КРОК НАЗУСТРІЧ АБІТУРІЕНТАМ З КРИМУ ТА ДОНБАСУ

Абітурієнтам з окупованих Криму та Донбасу як виняток дозволяється подавати документи на вступ без військового квитка або даних про приписку. Така відповідь міністра освіти і науки України Сергія Квіта на звернення громадських та правозахисних організацій, текст якого мається в «Крим.Реалії».

Зокрема, 22 громадські та правозахисні організації направили міністру відповідне звернення, в якому вказали на труднощі, з якими доводиться стикатися вступникам в українські виші з анексованого Криму та окупованих територій Донбасу. У

зв'язку з відсутністю українських призовних дільниць на окупованих територіях», — зазначають активісти.

«Враховуючи загальну ситуацію в країні і в цілях забезпечення права на освіту вступників, Міністерство освіти і науки як виняток дозволяє прияти документи на вступ від жителів Криму й окупованих територій Донецької та Луганської областей без військового квитка або документа про приписку», — йдеться у відповіді міністра освіти України.

Раніше Сергій Квіт повідомив, що його відомство ініціює зміни в чинні законодавство, щоб допомогти абітурієнтам з окупованих територій здобути освіту.

У КРИМУ ТУРИСТІВ ОБДИРАЮТЬ, ЯК ЛИПКУ

Усі розмови про створення привабливого туристичного іміджу для Криму залишаються порожнім звуком. Особливо цього року. Туристи дивуються у поведінці кримчан, які деруть із них плату буквально за все, та ще й хамлять!

Довелось мені на початку липня їхати в маршрутці в бік Судака поруч із чоловіком років тридцяти. Розговорились, виявилось, що він приїхав у відпустку до Криму з Єкатеринбурга. Всю дорогу мені довелось червоніти за «Кримніш». Хлопець обурювався, що такого здирництва туристів він ще не зустрічав, хоча поїздив уже світом чимало. Особливо його розлютили побори за відвідування природних об'єктів. Каже, що спочатку намагався з'ясувати, що за люди, потім зрозумів, що все пов'язано — і шахрай, і держоргани. Сказав, що більше сюди не приїде, а краще відпочиватиме в Єгипті або Туреччині, де сервіс вищий, а ціни низькі. Єдине хороше враження за всю поїздку у хлопця залишилось від відвідин парку левів «Тайган».

Цікаво про поведінку кримчан відгукнувшись відомий російський журналіст Едуард Журавльов: «Каждый день из Крыма приходят замечательные новости. То Министерство транспорта Крыма не может отчитаться, куда ушли 386 млн. рублей, но точно известно, что построено всего 1 км автодороги, то крымчан просят лишить всех россиян любимых французских, итальянских и испанских вин. Выходных дней себе крымчане тоже хотят больше, чем у всех россиян, а республика самая дотационная».

«Это вот вообще, что за феерическая глупость? Это какими нужно быть недальновидными людьми, чтобы делать все, чтобы заработать откровенную ненависть россиян?».

Переглядаючи свіжу пресу, звернула увагу на підпис під одним з листів, що надійшов до газети «Кримське время», — С. К. Сосновський, м. Сімферополь. Це були ініціальні і прізвище мого загиблого товариша Святослава Казимировича Сосновського. Славка убили сінома ударами ножа 29 травня 1993 року в районі залізничного вокзалу, майже на порозі військової комендатури, вночі. Він утікав і благав про допомогу, а це кричав своїм переслідувачам, що не має при собі жодних матеріальних цінностей. Все це чуло і бачило чимало людей, але злочин, звичайно ж, залишився нерозкритим.

Славко був одним із найпалкіших патріотів України, а можливо, і найпалкішим серед них, з ким мені доводилося зустрічатися за ці понад 20 років роботи в «Кримській світлиці». Він не чекав, поки це даватиме якісь дивіденди в умовах Української держави, бо її ще не було, та і хто знав, що коли-небудь буде. За національністю росіянин, Славко вивчав українську мову за допомогою словників, і постійно вимагав, щоб з ним говорили українською, аби набути якоїсь практики. Не дивно, що він був одним із тих, хто стояв біля витоків «Кримської світлиці», яка так і залишилася для нього мрією, борозпочинки журналистську кар'єру в 57 роках здані не кожен. А позаду — десятиліття праці в краєзнавчій редакції видавництва «Таврія», де Святослава Казимировича глибоко шанували за його енциклопедичні знання, але де-хто недолюблював через незалежний бунтарський характер. Тому і викинули на вулицю, звільнинши за статтю, хоча рівних йому там не було. Можливо, спрацював інший чинник: його безпосредня начальниця, яка все це і затяяла, невдовзі змінила місце роботи на депутатське

Гроши з туристів намагаються здерти буквально на рівному місці. Законопроект, що дозволяє стягувати плату за вхід до заповідників, уряд Росії віні до Держдуми наприкінці червня, а в Криму ніхто й не чекав дозволу, плату за вхід до заповідників беруть, що називається, аж бігом!

Причому заборони прокуратури ігноруються. Ось що з цього приводу повідомляє кримський екскурсовод Іван Коваленко: «На проходить водоспад Учан-Су продовжують брати плату по 50 рублів за прохід з людини. Коли я вказав співробітникам заповідника, що прокуратура скасувала стягнення плати, у відповідь мені почали хамити, казати, що нічого про це не знають, а вхід як був, так і залишилася платним. Ми сказали, що взагалі не будемо платити і пройшли внахідну до водоспаду. Потім ми хотіли пройти до Срібної альтанки, де яксьа жінка бере по 50 рублів. Зав'язалася суперечка, вона стала кричати, що її ніхто нічого не говорив, у неї, мовляв, є своє начальство, і вона нас не пустить. Тут ми не стали продовжувати конфлікт, розвернулись і пішли. Російські туристи, які були зі мною, відчuli шок: за їхніми словами, на материку немає такого, що хтось брав за прохід до об'єктів культурної та природної спадщини. Вони були здивовані, що хтось бере прохід, аби просто увійти в альтанку і з обриву подивитись на Ялту! Це — нонсенс».

А ось що повідомляє про відвідини ще однієї кримської пам'ятки природи громадський діяч Борис Лур'є: «18 июля 2015 г. с друзьями с материковой России посетил водопад Джур-Джур. До водопада доехали на УАЗике за 1000 руб., на своей машине не доехали, плохая дорога. А вот на сам водопад без

мзды не пустили бойцы, несущие службу на КПП. Попросил, как член Общероссийского народного фронта, показать правоустановливающие документы. Показали. Все шито белыми нитками. Устава нет. Договора аренды нет и быть не может. Обычно, что, несмотря на заверение высших чиновников РК, поборы продолжаются. Денег они зарабатывают сравнительно немного, а вот отрицательный имидж Крыму создают на весь мир. Друзья сделали замечание: мы всей Россией помогаем Крыму материально, отказывая во многом себе, а вы и здесь грабите. За ДЕРЖАВУ обидно!!!».

Але гараzd, ліси і гори, може, влада й не бачить, але таке відбуватися всюди! Деградація туристичної галузі Криму вражає. Ще один російський кореспондент Олег Крючков пише: «По Коктебелю что только не делали, кто только не выезжал туда... но все по фиг... Шалманы работают под «черным флагом», милиции нет, советской власти нет, а богемное место превратилось из джазового в шансонное... Если так пойдет, то можно и карьер строить... Хуже уже не будет...».

Про «гостинність» туристичної інфраструктури Криму пише Оксана Порицька: «Цікаво працює кар-

тинна галерея Айвазовського: два дні на тиждень — вихідні, вівторок — з 10 до 14, в інші дні — до 16.00. Розкладу на сайті немає. Приїхавши у вівторок, виявили зачинені двері. Таких, як ми, було ще людей 15. Потрапити до музею вдалось лише з другої спроби. Причому в цей другий раз музейні працівники злобно дивились на відвідувачів, які заходять до заїзду на початку четвертої, — мовляв, давайте активніше, скоро зачиняємося. Боюсь уявляти, як вони будуть підштовхувати до входу тих, хто прийшов пізніше... І це — музей світового рівня...».

Ось такі відгуки про нинішній сезон у Криму. В принципі, що це я накинулась на простих смертних кримчан, адже вони беруть приклад зі своєї доблесної «команди переможців».

Завершу цей невеселій пост слівами вищезгаданого російського журналіста Едуарда Журавльова: «Події останнього тижня і, зокрема, реакція офіційних осіб Криму дозволяють «новим кримчанам, які понайшли з материка», зрозуміти, що таке Партія регіонів і чому люди в Києві вийшли на Майдан»...

Зарема СЕЙТАБЛАЄВА, кримчанка, блогер <http://ua.krymr.com>

ПРОВЛАДНА ГАЗЕТА КРИМУ ВИЗНАЛА: КУРОРТУ НА ПІВОСТРОВІ НЕМАЄ

Провладна кримська газета «Кримська правда» різко розкритикувала російське Міністерство курортів і туризму Криму за «радісні» заяви про успішний курортний сезон.

У статті «Куди подівся курорт?» наголошують, що курортні селища півострова зараз виглядають усе більш гнітючими.

«Останнім часом у соціальних мережах, чатах, на різних сайтах з'являється все більше відгуків туристів, які щойно приїхали з відпочинку в Криму. І висуپереч регулярним радісним заявам кримської влади про те, що курортний сезон перебігає успішно, історії очевидців далеко не завжди такі райдужні», — пише автор статті.

Газета зазначає, що її кореспонденти побували в курортних селищах. «Одразу кинулась в очі незвично порожня, безлюдна головна вулиця Сонячногірського: там, де раніше насліни могли розійтись че-рез рясний потік пішоходів і машин, тепер буквально гуляють лише вітер і рідкісні перехожі. На пляжі картина повторюється: відпочивальників, куди не глянь, можна порахувати на пальцях. З величезної кількості закладів, розташованих біля моря, працюють від сили два-три, та і то якось дуже нерішуче...» — пише журналіст.

На місцевому ринку покупців не видно. Продавці розповідають, що 2014 року багато хто приїхав торгувати, але «погоріли» на оренді.

«Не дивно, що у туристів складається образ занепалого совка. Чи має намір кримська влада щось зробити?» — питаеться автор.

У Міністерстві курортів і туризму від коментарів для газети відмовилися, а в прес-службі пояснили: скажіт ні від місцевих, ні від відпочивальників не надходило.

припинити повноваження парламентарів Росії через недання або несвоєчасне надання декларації про доходи. Негативний відгук на цей законопроект надійшов тільки із Криму, тож, де тонко, там і рветися, загроза нависла і над кримським «парламентом».

Загалом про життя в Криму цікаво розповідається в статті «Третя осада Крима» Томасом де Ваалом. Цікаво, тому що цей іноземець знає про Крим дуже мало, а ще тому, що саме на ньому зупинила свій вибір редакція газети «События недели».

Автор заявляє про «бедственное положение крымчан», бо кримський журналіст Андрій Самброс «не может купить себе джинсы», а також про «огромные ресурсы лояльности в Крыму», не використані Україною.

А якщо серйозно, «бедственное положение» як стосується, так і стосується не усіх. Купити джинси таки можна, а про резерв лояльності говорить поки що не доводиться. І як же треба майстерно задурювати народу голову, щоб він продовжив жити ілюзіями. Втім, рано чи пізно таки доведеться спуститися з небес на землю і, можливо, знову опинитися у Криму початку 90-х, коли смерть на вулиці була буденним явищем. А можливо, машина часу відкине кримчан ще далі, за межі хрещовської відліги.

Шкода, що у будь-яких катаклизмах, як давно підмічено, насамперед гинуть найкращі, такі, як наш Славко. Маємо триматися за життя хоча б для того, щоб пам'ятати своїх товаришів, і з ви соти власного досвіду нагадувати людям про їхню відповідальність перед собою і свою історію.

Тамара СОЛОВЕЙ
м. Сімферополь

Є ТАКА КНИГА «КРИМ БАНДИСТИЙ»

ни. Считаю, что в выступлениях всех государственных чиновников обязательно должны быть ключевые слова: гражданская война на Украине, неонацизм, гибель гражданского населения. Главы Луганской и Донецкой республик обязаны ежедневно посыпать телеграммы, и прежде всего в ООН, с требованием прекратить истребление людей, не согласных с нацистской политикой. Кричать об этом надо во всех СМИ, чтобы слышал весь мир».

Звичайно, я б не затівала кримських ЗМІ називати корупційним скандалом, і які характеризуються здебільшого так, як це робить колишній директор Всеукраїнського інформаційно-культурного центру в газеті «Кримськое время» Микола Кузьмін: «Некоторый кризис в системе крымской власти успешно преодолен. Информационная атака, включающая в себя надуманные обвинения и измышления о скорых отставках, захлебнулась. Оптимизация работы исполнительной власти в Крыму будет продолжена».

Але не всі налаштовані так благодушно. «Московский комсомолец в Крыму» передрікає, що «упразднение министерства Крыма может

бачена Російською Конституцією.

Ось як характеризує ситуацію, що виникла у цьому звязку в Криму, газета кримського республіканського відділення компартії Росії «Іскра Правди»: «Громкий корупційний скандал, разгорившися в Криму на прошлой неделе, фактически перерос в окритое противостояние между местными властями и силовиками». А далі цитується думка керівника «політичної експертної групи» Костянтина Калачова: «Неприкосновенных нет, и никто не хочет превращения Крыма в черную дыру, где будут зарыты миллиарды. Страна находится в сложном экономическом положении, денег в стране все меньше. Понятно, что в этой ситуации попытки как-то половать рыбку в мутной воде будут пресекаться».

Схожим є і бачення того, що відбувається, якій відповідає, керівником компартії Криму Леонідом Грачевим, який прямо заявляє: «Нужно отменить и Крымский федеральный округ, и представительство президента». А також іронізує з приводом заяви кримської «влади», що на місці недавнього конфлікту, пов'язаного з ліквідацією ринку по вул. Козлова, були «люди Яценюка»:

Аксёновим: «В переводе на простой язык — это результат деятельности воровского коррупционного сходника по защите этого сходника от УК и УКП РФ, конституции РФ и конституции РК. Малая хунта».

І слово це, з яким останнім часом до болю зірднилися споживачі кримських ЗМІ, вже стосується не законно обраної народом української влади. Тож, як бачимо, є в Криму й опозиція «команде победителей», і зважаючи просто сміливі люди. Із газети «Іскра Правди» можна довідатися, що в Держдумі Росії зареєстровано законопроект единоросів з пропозицією

ПОВЕРНЕННЯ КРИМУ ДО РІДНОЇ ГАВАНІ - ЯК РЕЗУЛЬТАТ ВІДНАЙДЕННЯ ГРУНТУ ПІД НОГАМИ

(Закінчення.

Поч. на 1-й стор.)

Але ж і вже задля санкції — то далеко не все і навіть не головне з того арсеналу, який чекає захабнілого «хазяїна тайги» уразі подальшого ігнорування правил співіснування в нашому непростому світі. Прикладом такого «показанкійного» тиску стало обвалення цін на нафту. Це при тому, що торгівля нафтою та газом є основою благополуччя сьогоднішньої Росії, яку певний американський політик порівняв з бензоколонкою. Зрозуміло, що той демарш не міг не привести до катастрофічної ланцюгової реакції в російській економіці, в результаті якої грошова одиниця впала майже вдвічі. Попри те, що такий тиск не афішується, його наслідки очевидні навіть для далекого від політики, захопленого своїми справами обивателя. Щоправда, його часом не помічають, а чи не хочуть помічати деякі наші суперпатріоти, декламуючи з парламентської трибуни рядки моєї земляка Олександра Олеся про те, що «...Європа мовчала». Але, хто має очі, той бачить, а хто має голову на плечах, розуміє, що для результату будь-якої, за винятком, можливо, суттєвої різниці відмінної ефективності в системі дії. А відтак, хто б там що собі не думав, а тиск на Росію не те, що не припиняється, — він

продовжує посилюватись не впинно, нагадуючи тим самим невідворотність снігової лавини, що, рушивши раз з верхівки гори, не спиняється доти, доки не змете з дороги те, що порушило її скопій.

Події минулого тижня, коли зняття санкції з Ірану відкрило шлязи «потічку» іранської нафти об'ємом, що становить 1,7 млн. барелів на добу, що вже само собою означає подальше зниження світових цін на нафту, з усіма наслідками для економіки Росії, та чергові крохи США щодо відновлення добросусідства з Кубою, що відкриває шлях виходу для цієї карібської країни від тоталітарного соціалізму радянського зразка, сприяє подальшому зменшенню впливу Росії в регіоні, є нічим іншим, як черговим свідченням невідпорного руху тієї лавини.

Хтось широ дивується, чого це, мовляв, м'якотіла західна демократія так споліщилася від того лише, що Росія хоче повернути собі виключний вплив на країни, які ще не так давно входили до складу СРСР? Хіба не існує Співдружності Націй, в якій головує королева ВБ? Хіба не поширяють свій вплив на інші країни США? Хіба не об'єднується сама Європа?

Безсумінно, світ глобалізується, і почалося те зовсім не сьогодні. Проте, на мою думку, надзвичайно важливо, на яких засадах утворюється той чи інший союз й

яку мету ставить він перед собою, адже добровільне, без жодного примусу, об'єднання демократичних країн задля спільногого процвітання, об'єднання, де рішення ухвалиються з урахуванням інтересів і побажань кожної країни, — це одне, а об'єднання напівтоталітарних держав, з так званою «керованою демократією», серед яких трапляються і відверті диктатури, об'єднання, яке гуртує вчорашина метрополія, що не приховує своїх амбіцій щодо «собирания земель» в нову імперію, головною метою якого є зовсім не законні права, інтереси чи свободи своїх громадян, інші здійснюють і добробут, а суєтне намагання дружити проти когось, об'єднання, до якого залучають часто за допомогою економічного, політичного, а то й військового тиску, — то є зовсім інше.

У 90-х роках світ широко сподівався, що комуністична Імперія Зла пішла безповоротно, що мільяди, які доводилося викидати на ядерне протистояння, можна буде використати задля людського прогресу й процвітання. Політика Михайла Горбачова, а потім Бориса Єльцина давала великі надії на те. Заход робив, здається, все можливе, аби підбадьорити Росію, полегшити її відход від тоталітаризму. Високі ціні на нафту, які, як ми розуміємо, не впали з неба, давали Росії, як одному з основних експортерів енергоносіїв ву-

глеводневої групи, великі шанси реформувати свою економіку за рахунок широкого експорту нафти й газу. Не сталося. З приходом до влади нового президента в Росії знову заговорили про змову клятого Заходу, про свій особливий шлях розвитку, про третій Рим і «руssкий мир»...

На жаль, штампи мають чималий вплив на людську психологію. Неоднозначне рішення Петра Олексійовича Романова перейменувати свого часу Московію на Русь дало можливість, тепер уже нинішньому її керманичу, розкрутити диявольський механізм «повернення» до уявних «витоків». Паралельно з легальними спробами втягнути Україну до союзу з Москвою чиєсі запалені мізки продукували проекти «Кримнаш» та «Новоросія» як альтернативний крок до повернення контролю над Україною. Їх готували довго і ретельно, починаючи з безсоромного порушення Мінських угод, за якими всі бази, підрозділи, всі кораблі й судна, вся авіація Чорноморського флоту на українській території беззрідально належали Україні, і закінчуючи «благодійною» лужковізацією Севастополя з осадженням в ньому п'ятої колони флотських відставників. Їх задіяли, щойно стало зрозуміло, що Україна, попри всі зусилля досвідчених загонічів і своїх власних цапів-провокаторів, не має наміру повернутися до старого стилю. Ось тоді й настав час «неопізнаних» зелених чоловічків, час «русскої весни», час повзучої «новоросії»...

Тож як міг поставитися світ до того, що в ХХІ столітті потужна ядерна держава розпочинає в самому центрі Європи неспровоковану агресію супроти сусідньої держави, з якою підписано договір про дружбу й добросусідство, більш того, гарантами безпеки і непорушності кордонів якої вона сама зо-

бов'язалася бути, згідно з Будапештським меморандумом, наряду з іншими провідними ядерними державами? Як світове співтовариство могло поставитися до держави, яка, зневаживши не одне десятиліття зусиль відповідальних політиків багатьох країн, зухвало, в порушенні Гельсінських угод розпочала переділ повоєнних кордонів, підштовхуючи тим самим світ до пекла нової світової війни?

Ділові люди знають, що втрата довіри — то найбільша втрата в стосунках з партнерами. Для міждержавних стосунків, додамо, ця істина є ще більш справедливою. Після «кримської весни» 2014-го навіть найбільшим оптимістам стало абсолютно зрозумілим, що Росія в її нинішньому форматі, з її політикою толерування, а то й прямої підтримки найодioзінших режимів, з її зухвалою агресивністю, з її політикою брехні та облуди, є небезпечною не лише для своїх власних суб'єктів (Дагестан, Чечня) чи для сусідів (Придністров'я, Грузія, Україна), а являє собою смертельну загрозу цілому світу. Ось цього, останнього, «м'якотіля» демократії не терплять на духу.

Незрілість російського громадянського суспільства, вірніше, відсутність такого, призвела до того, що неконтрольовані російською владою, втративши всяке відчуття реалій у стосунках зі своїм народом, спробувала перевести формат тих стосунків на міжнародний рівень, на стосунки зі світом. Захоплено Крим, перманентно підживлювана, точиться крива війна на Донбасі. Комусь

Крим

ТИМ ЧАСОМ...

СПІКЕР ДЕРЖДУМИ РФ ЗАЯВИВ, ЩО ЦЕ УКРАЇНА... АНЕКСУВАЛА КРИМ У 1991 РОЦІ

Спікер Держдуми РФ Сергій Нарішкін вважає, що з 1991 до 2014 року Крим був анексований Україною. Про це він сказав на зустрічі з делегацією французьких парламентарів, які планують відвідати Крим, повідомляють «РИА Новости».

«Багато жителів Криму за роки мирної анексії Україною відчували себе на чужині і мріяли знову опинитися в Росії», — заявив Нарішкін.

«Я впевнений, люди вам чесно розкажуть, що вони відчували і чим жили в ті 23 роки, починаючи з 1991 до 2014 року, коли в силу ряду обставин Крим, по суті, було мирно, але анексовано Україною, підкresлюю, — мирно. Знаю, що більшість населення Криму всі ці роки відчувало, що воно перебуває на чужині, і люди мріяли знову опинитися у себе на історичній батьківщині, в Росії», — сказав Нарішкін.

Як повідомляє УНІАН, Комітет Верховної Ради України у закордонних справах засуджує рішення, прийняте групою депутатів національних зборів Французької Республіки, відвідати тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим. У заяві комітету міститься звернення до голови національних зборів Франції Клода Бартелону, голови Комісії у закордонних справах національних зборів Елізабет Гігу, голови Групи дружби Україна — Франція Ремі Повросу.

МЗС України очікує, що парламент Франції засудить намір окремих депутатів відвідати Крим у порушення українського законодавства.

ЯПОНІЯ БАЧИТЬ У ПОВЕДІНЦІ РОСІЇ В УКРАЇНІ ЗАГРОЗУ ВСЬОМУ СВІТУ

Уряд Японії поширив документ, у якому зазначається, що агресія Росії проти України несе загрозу глобальній безпеці у масштабі всього світу, повідомляє AFP.

«Російські спроби можна вважати глобальною проблемою безпеки, що, можливо, матиме вплив на все міжнародне співтовариство, у тому числі Азію», — йдеється у повідомленні уряду. Японське керівництво вбачає у діях Москви намагання змінити нинішній порядок силовими методами, оскільки країна «веде так звану «гібридну війну» (що важко визначити остаточно як збройний напад на країну), намагаючись змінити статус-кво за допомогою сили або примусу».

Як відомо, японське керівництво вже висловило стурбованість тим, що РФ нарощує свою присутність на півдні Курильських островів, навколо яких є територіальна суперечка.

Курильські острови були окуповані радянськими військама в 1945 році, Росія відмовляється повернати їх Японії.

ВІРШ ОЛЕКСАНДРА ОЛЕСЯ, ЯКОГО ЦИТУВАВ РАДИКАЛ ЛЯШКО

ЄВРОПА МОВЧАЛА
Коли Україна за право життя
З катами боролася,
жила і вмирала,
І ждала, хотіла лише співчуття,
Європа мовчала.
Коли Україна в нерівній борьбі
Вся сходила кров'ю
і слізми стікала
І дружної помочі ждала собі,
Європа мовчала.
Коли Україна в залізнім ярмі
Робила на пана і в ранах орала,

Коли ворушились і скелі німі,
Європа мовчала.
Коли Україна криваві жнива,
Зібрали для ката,
сама умирала
І з голоду навіть згубила слова,
Європа мовчала.
Коли Україна життя прокляла
І ціла могилою стала,
Як слози котились
і в демона зла,
Європа мовчала.

22.08.1931

ПРЕЗИДЕНТ ДОРУЧИВ ЗАЛУЧТИ КРИМСЬКИХ ТАТАР ДО ОХОРОНІ АДМІНКОРДОНУ З КРИМОМ

Кримських татар залучать до контролю на адміністративному кордоні з Кримом у пункті пропуску Чонгар, заявив Президент України Петро Порошенко.

«Пunkt перетину кордону на Чонгарі став символом корупції. Віддав наказ залучити до контролю кримських татар і посилити кадрові позиції», — написав П. Порошенко у Твіттері.

У п'ятницю президент перебував з робочою поїздкою в місті Кривий Ріг у Дніпропетровській області, де він провів нараду із силовиками, повідомляє прес-служба президента. Глава держави також дав відповідні доручення Службі безпеки та Державній фіiscalній службі.

Раніше голова Державної служби України з питань Криму і Севастополя Аслан Омер Киримли (на фото) розкритикував пункти пропуску на адміністративному кордоні. «Своєрідна оперативна моніторингова місія підтвердила — умови для громадян тут залишають бажати кращого, а нарікання громадян мають під собою підстави», — заявив він.

На початку 2015 року повідомлялось, що у зоні адміністративного кордону анексованого Криму з Херсонською областю створюють пункти прискореного обслуговування.

Після анексії Криму Росією в березні 2014 року між материковою Україною і півостровом проляг формально адміністративний, але фактично — справжній кордон. Крим оголосили тимчасово окупованою територією.

Дотепер на так званому «кордоні» Криму з материковою Україною функціонує три кримські пропускні прикордонні пункти: «Перекоп», «Армянськ» і «Джанкой», останні два в Росії називають міжнародними.

**ГЕНШТАБ СХВАЛИВ ФОРМУВАННЯ
КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО
ДОБРОВОЛЬЧОГО БАТАЛЬЙОНУ**
Добровольчий батальйон «Крим» буде легалізований і увійде до складу Збройних Сил України. Про це проєкту «Крим.Реалії» повідомив командир батальйону Іса Акаев.

За його словами, з керівництвом Генерального штабу Збройних Сил України досягнуто домовленості про формування підрозділу з уроженців Криму на контрактній основі.

«Загальне рішення ухвалене. Поки

ВІЧЕ ПС НА МАЙДАНІ: ЯРОШ ПОЧАВ ТОРГУВАТИСЯ

Пауза, яку взяв «Правий сектор» після мукачівських подій, судячи з усього, була витрачена на підготовку з'їзду цієї політсили та організацію віча на Майдані. Дмитро Ярош закликав прихильників приїхати на Майдан, бо, на його думку, «стара-нова команда, яка перебуває у «керма» держави, не здатна проводити системні реформи», та заявив, що віче буде приймати рішення і щодо кадрових змін у державі, яких саме — це вже народу вирішувати.

На Майдані цього вечора зібралося більше двадцяти резервних батальйонів «Правого сектора» та прийшло не менше п'яти тисяч прихильників. У принципі, чисельність присутніх показувала, що пораховані соціологами 5% «Правий сектор» таки має. Резервні батальйони вишикувались з боку алеї Героїв Небесної Сотні та спускалися вниз, щільно оточивши невеличку сцену Майдану. Відзначила, що середній вік бійців «Правого сектора» був тридцять-сорок років. Серед інших присутніх — волонтери, жінки з різних груп підтримки від 20 до 60 років, учасники Майдану.

— Яка в них форма! — зойкнула одна дівчина.

— Коломойський одяг фінансує? — проковка я.

— Ні. Ну що ви! Все волонтери. Нам відома Ксенія Бикова допомагає, — каже інша дівчина, — то у бойових батальйонів є парадна форма, яку вони одягають тільки, коли шикуються, а є по два комплекти прості.

— У нас щотижня машина завантажена йде в АТО, тут і я, і моя сестра працює, і рідні, — каже інша дівчина.

Поки віче не почалося, гуляю в натовпі.

Два стареньких (напевно, рухівці) згадували події початку Незалежності та напам'ять називали всіх учасників перших президентських виборчих перегонів, включаючи тих, хто набрав десяті долі відсотка. Потім голосно жалілися, що тоді не переміг В'ячеслав Чорновіл і що цей дурнуватий народ обрав Кравчука.

Підходжу до бійців резервних батальйонів. Не всі хотіть представлятися, дехто надував щоки та відправляє до керівника. Але трапляються охочі відповісти на запитання.

— А хлопці ваші з Мукачевого явно винуваті, — ділюся з Юрком зі львівського резервного батальйону.

— Це — неправда. Вони стали заручниками розбірок олігархів та кланів. Вони не винуваті. І ви б ніколи не взнали про обсяги контрабанди, якби не цей інцидент, — заперечує Юрко, — її просто підставили. Але саме «Правий сектор» зруйнував що нескінченну брехню, і всі взнали про підземний канал, про сотні тисяч доларів з бюджету.

Йду далі... Відверто говорить тут можна тільки, якщо не питаєш прізвища.

— Ну ви ж дісте, як піратська республіка, — кажу іншому «правосеку», — ви ж бізнеси в регіонах віджимаєте.

— У нас на фронті за провину садять в яму і ти мусиш там думати над поведінкою, ми

всі о десятій вечора вже спимо. Просто наш рух великий, за всіма не встежиш. Був у нас підрозділ, де з чотирьохсот людей залишилося заледве півсотні, решту командир відправив геть. Ми не можемо дати гарантії, що ці люди не купили у півторогні шеврон «ПС» та не почали зловживати. А провідник наш тяжко ідейний, він ніколи такого б не дозволив, — чую у відповідь.

Насправді, «Правий сектор» — одна з найгарячіших тем цього моменту. Соцмережі активно обговорюють тему, чи залишився шанс інтегрувати «Правий сектор» у легітимне поле, в Збройні Сили, чи увійде Ярош у береги. Інші міркують, чого більше — користі від такого формування чи шкоди. Але метою «Правого сектора» було показати, що на його заклик прийдуть ці двадцять резервних батальйонів. Батальйони резерву включають тих людей, хто воював або хто не може залишити дому (бізнес, робота, ситуація в сім'ї), фактично, це — воєнізовані осередки у регіонах. Вони рекрутують людей, допомагають бойовим підрозділам, можливо, після війни ці осередки стануть не батальйонами, а реальними політичними штабами «ПС».

Мені довелося чути, що, насправді, Ярош та інші побратими усвідомлюють, що закарпатський «Правий сектор» був винуватий у цій ситуації. Справа в тім, що не мають права «ПС»-івці їздити на джипах з кулеметом не у зоні конфлікту. Але Мукачеве — це був серйозний привід. Мукачеве — остання крапля,

обкрадає державу» та зичив «Правому сектору» всіляких успіхів.

Поряд зі мною стояла дівчина, яка по черзі крутила гаслом, на одному боці якого була антипрезидентська риторика, на іншому — антипрем'єрська. Де-не-де стояли плакати з вимогою відставки Авакова.

Наступним спікером був Олександр Скіпальський, голова Української спілки офіcerів. Він і раніше підтримував ДУК, а зараз повторює слова солідарності та всіляко підбадьорював.

Степан Хмара, судячи з усього, скучив за трибуною, він довго перераховував ознаки того, що влада перетворюється на корпорацію, поіменно критикуючи чи не кожного члена президентської команди та Мінські домовленості, а закінчив полум'яним: «Руки геть від добровольців і батальйонів! «Правий сектор» кров'ю показав, що вони — патріоти, а не демагоги... Ми повинні вимагати від Порошенка, щоб він сумілінно виконував свої функції...».

Потім виступив Володимир Парасюк, розповів, що він тільки що йде з Адміністрації Президента і що там, мовляв, «тремтять від страху», сказав, що пишається бути поруч із героями. Парасюка зі сцени мало не виніс захоплений натовп. Узвівши у шільне кільце, прихильники почали фотографуватися із Парасюком.

Нарешті, площа загула. З'явився Дмитро Ярош. Його так само, як і резервні батальйони, зустрічали аплодисментами та вигуками. Ярош привітав усіх присутніх, сказав про необхідність революційних змін та оголосив результати з'їзду, який відбувся за дві години до віча.

Оголошую початок роботи над організацією референдуму, що відбудеться відносно таких питань: недовіра народу до уряду і президента; скасування «Мінських угод»; повне блокування окупованих територій; скасування недавніх, фактично сепаратистських змін до Конституції та утворення системи самоорганізації населення. Ми вимагаємо, щоб, нарешті, війна, яка ведеться Росією, була визнана війною, а не АТО. Ми просимо підтримки народу в тому, щоб легалізувати Добровольчий український корпус і інші добровольчі об'єднання згідно з чинним законодавством, — наголосив Ярош. — Починаючи з середи, у кожному районному центрі будуть створюватися оперативні штаби щодо референдуму. Ми починаємо новий етап революційної боротьби — прийнято рішення про те, щоб перейменувати «Військово-політичний рух «Правий сектор» на «Національно-визвольний рух «Правий сектор».

Віче завершувалося. Одним з останніх акордів була вимога когось з виступаючих про законодавчий дозвіл носити зброю. Батальйони шикувались та йшли до автобусів від'їжджасти в області, з яких прибули.

Те, що відбулося, це — не передвиборна кампанія, у місцевих виборах «ПС» участі не бере. Але це — демонстрація сили і симптом того, що вони образилися. І, судячи з усього, колишній шкільний вчитель, який у квітні дипломатично прийняв посаду радника Генштабу, який делегував людей на довгі переговори із Міноборони з легітимізації Добровольчого українського корпусу, вийшов з підпілля (точніше — приїхав з АТО) і показав, що він — лідер і дуже хоче, щоб з ним рахувалися.

Судячи з усього, доведеться.

Олена МІГАЧОВА

Фото Олега Петрасюка

Тимчасова слідча комісія Верховної Ради щодо конфлікту в Мукачевому працює в Ужгороді. Свої версії подій, що відбулися на базі «Антарес» 11 липня, народним депутатам повідали керівник політичного крила «Правого сектора» у Закарпатті Олександр Сачко і народний депутат Михайло Ланьо. Про це повідомляє в Фейсбуці народний депутат, член колегії МВС Антон Геращенко.

Зокрема, за словами Сачка, 7 липня керівнику служби безпеки «Правого сектора» Артурі Керимову зателефонував помічник М. Ланя Артур Пашкуляк і сказав, що його шеф хоче зустрітися з керівником бойового крила «ПС» і поговорити — нібито про те, що «ПС» заважає Ланю та його команді. Пашкуляк назначив час і місце зустрічі. На уточнююче запитання, чим саме «ПС» завадив народепу, Сачко відповісти не зміг, проте давав, що, за його інформацією, Ланьо займається підвезенням «тітушок» до Маріїнського парку і це, «швидше, світоглядний конфлікт між колишнім членом Партії регіонів і «ПС».

За словами представника «ПС», актив організації вирішив вирушити на зустріч з Ланем у бойовому спорядженні й обмундированні, щоб показати свою силу. «Завдбання стріляти ніхто не ставив і не планував. Усе робилося для того, щоб справити враження на Ланя», — цитує народеп слова Сачка.

Водночас, пише Геращенко, сам Ланьо спростовує твердження представників «Правого сектора», що саме він був ініціатором зустрічі на базі «Антарес». За його версією, ініціатива зустрічі 11 липня належить керівнику військового крила «ПС» Роману Стойку.

Як стверджує Ланьо, на зустрічі зі Стойком вони обговорювали питання лікування поранених бійців «ПС» у санаторіях Мукачевого, ситуацію на Донбасі, в Україні та на Закарпатті, інші теми. З часу початку зустрічі минуло 10 хвилин, як з вулиці пролунав фатальний постріл (при цьому Ланьо стверджує, що у 6-7 його охоронців та помічників, які перебували на базі в цей час, не було вогнепальної зброї). Після цього до кабінету зайшов його помічник і сказав, що у дворі пострілом у голову було вбито одного з відвідувачів бази.

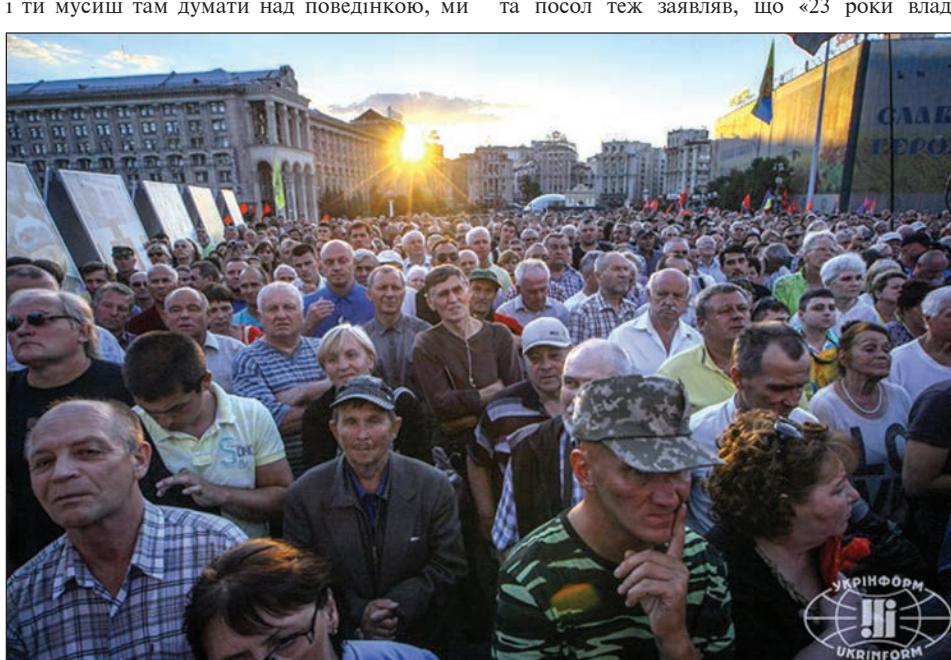
«Роман Стойко у присутності Михайла Ланя отримав інформацію від своєї людини, що постріл стався тому, що одного з бійців «ПС» якось спровокував один із чоловіків, який був на базі», — пише Геращенко.

Водночас на запитання про нібито участь в організації доставки «тітушок» до Маріїнського парку, Ланьо відповів категорично відмовою, додав народний депутат.

* * *

Тимчасова слідча комісія Верховної Ради з питань розслідування обставин конфлікту у Мукачевому Закарпатської області просить Голову Верховної Ради Володимира Грайсмана забезпечити присутність на наступному засіданні народних депутатів Віктора Балогу (позафракційний), Дмитра Яроша (позафракційний) та Мустафу Найєма (БПП).

Таке рішення члени комісії підтримали одностайно на засіданні у середу, передає кореспондент «Укрінформу». Парламентарі хочуть заслухати згаданих колег стосовно подій у Мукачевому.

БІЛИЙ СОКІЛ НА ГОЛУБОМУ ТЛІ (ПРО ІСТОРИЧНУ МІСІЮ КРАЄЗНАВЦІВ ДОНБАСУ)

ЗЕКІВСЬКО- КОМСОМОЛЬСЬКИЙ МОНОЛІТ ПРОТИ ОСЛАБЛЕНОГО УКРАЇНСТВА

Моя випадкова співбесідниця Людмила, звичайна мешканка Слов'янська, живий свідок боїв під Карабчуном, так пояснює специфіку шахтарського краю: «На будові комунізму постійно присиали нових людей. З них 70% були колишніми зеками, а 30% — комсомольцями; останні були покликані «виховувати» в марксистсько-ленинському дусі цю невибагливу публіку, а заодно — творити позитивний імідж Донбасу». Але від правди не втечеш — скрізь визирає ота зеківсько-комсомольська основа».

Я не знаю, наскільки близька до істини ця інформація, і хто там рахував проценти. Важливо, що існує така точка зору серед місцевих і таке цікаве пояснення. Але значно поширенішою є інша думка: сепаратизм і війна 2014 року були б абсолютно неможливими, якби не десятки й сотні тисяч переселенців, які з Росії переїхали на Донбас після голодного 1933 року. Прибульці вселялися у війблені українські хати замість вимерлих українців, однак залишилися носіями зовсім іншої, не української історичної пам'яті.

ЗАФІКСОВАНО: ВІЖИВАЛИ В ЕКСТЕРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Щоб уявити тип українця, який дивом уцілів після усіх соціалістичних перетворень, зачитую дещо із спогадів поетеси Ольги Грушко (після деенергівської окупації мешканки Івано-Франківська) про свій рід.

Про мовну русифікацію своєї рідні і краю поетеса сказала коротко: «Внаслідок «совєцького» виховання батьки українською не спілкувалися, а бабуся з дідусем більше помовкували «по-українськи», бо пережили страшні часи розкуркулення, голodomору, втрати рідних, жебра-

мабуть, не всі знають, що на прапорі Слов'янська є зображення білого сокола, а сам прапор — небесного кольору. Поява білого сокола цілком виправдана. У 1997 році Слов'янськ готувався відзначити 180-річчя з дня народження свого славного земляка, українського поета-романтика Михайла Петренка. У газетах, телепередачах обнародувалося чимало матеріалів про поета-земляка, часто звучала пісня на його слова: «Дивлюсь я на небо та й думку гадаю, чому я не сокіл, чому не літаю...». Ось тоді й прийшла в голову місцевим патріотам думка поселити сокола і на герб, і на прапор міста. До речі, колір прапора — то небо над Слов'янськом. Запропоновані авторською групою проекти герба і прапора Слов'янська міська рада затвердила 22 липня 1997 року.

Тепер, коли триває війна за український Донбас, така деталь є дуже важливою, навіть символічною. Адже прапор зросійщеного міста, яке ще зовсім недавно було символом сепаратизму, все ж відображає український сегмент Донбасу. І від цього факту нікуди не дінешся. А яким би він був, якби історична пам'ять слов'янців була коротшою? Певне ж, проросійським, у кращому випадку — нейтральним. А так навіть прапор є нашим союзником та своєрідним південнослобожанським символом. А такі речі є дуже важливими у важкій боротьбі з агресивним «руським миром».

кування, переїздів...».

Не забуває згадати про чималі втрати від українського Голокосту: «Бабусина мама та її найменша дочка загинули від людоїдства під час Голодомору 1932–1933 років. Сестра мами Оксана, рятуючи маленяного синочка Льоню від голоду, залишила його на залізничному вокзалі міста Дебальцеве, де збиралі дітей у дитбудинки. Потім довго шукала, плакала... Так і не знайшла. У війну вона пропала під час евакуації дитсадка, яким завідувала. Наймовірніше — загинула під час бомбардування».

Предки були працелюбними. Про це є запис у поетичній зібрані Ольги Грушко «Краплинки»:

«А рід наш був надзвичайно роботяжний і талановитий. Брати бабусі Пелагеї Петро та Григорій сіяли хліб, копали ставки, ремонтували млини по селах, зводили будинки, як справжні архітектори, хоча мали лише три класи церковно-парафіяльної школи...».

Як бачимо, було кого втрачали, за ким тужити. Геноцид українства на Донбасі був таким вивіреним, продуманим, системним, що коли й виживав хтось із рідині, то лише завдяки певному збурі обставин. Скоріше, як виняток, а не як правило. А вже «щасливчики» в міру свого інтелекту і скромних можливостей намагалися формувати історичну пам'ять нащадків:

«Бабуся уже в Краматорську, в бараку при заводі, де жили перед війною, на столі під цератою намалювала будинок, відібраний у них сталінськими поспілками. Єдину трирічну донечку Софію під час «розкуркулення» кинули на гарбу, а щоб не кричала, рот

заткнули ганчіркою. Це була моя мама — Софія Іларіонівна. Потім вона з бабусею жебракувала, ледь не померла. Підлітком під час війни пішки йшла на Полтавщину, де жила у чужих людей, а її матір змусила копати окопи у Краматорську, і вона два роки не знала, де дочка. Потім уже вдвох переїжджали в товарних вагонах між колодами, шукали де жити, а батько був на війні санітаром, мав поранення і нагороди...».

Звичайно, не в усіх українців Донбасу була така важка доля. Певно ж, були й щасливчики. Але й таких доль, як у родичів Ольги Грушко, було чимало. Чи можна від донецьких українців вимагати, що мали таку ж пам'ять про свій рід, як і галичани? Ні, вдавалося зберегти набагато менше. Ольга Іванівна пише: «На жаль, від пережитого бабусі рано не стало. Вона дала мені ім'я та дуже любила, але не встигла нічого передати. Я ще малою знайшла і досі бережу єдину вцілілу вишиванку, а коли вдягаю на свята, то відчуваю тепло бабусиних рук, які закодували в малионку послання нашого роду майбутнім поколінням».

Оце й уся спадщина. Хоча, погодьтеся, сказано дуже поетично.

КОМУНІСТИ ТА РЕГІОНАЛИ НЕ ЛЮБILI КРАЄЗНАВЦІВ

Коли я був у червні на відзначенні 370-річчя Слов'янська (місцева інтелігенція вирішила провести захід у стінах педуніверситету), то лише утверджувся в думці: краєзnavці області є надто важливою складовою українського світу. Поряд з учителями української мови, бібліо-

текарями, просвіттянами. Не так вже й багато того українського війська — проросійський сегмент значно потужніший, тому роль наших краєзnavців об'єктивно зростає — кожен багнет нарахунку. Тривалий час місцевими краєзnavцями керував донецький професор Роман Лях. Його згадують як проукраїнську людину, та все ж лояльну до влади, поставлену у певні рамки.

На даний момент загальнозновизнаним лідером краєзnavчої гвардії шахтарського краю є Валерій Романсько. Думаю, що це справедливо, такі пасіонарні люди народжуються не часто. До речі, у своїй передмові до першого, виданого на поганенькому папері, альманаху «Відродження» Валерій Іванович писав: «Тоталітарна політика 30-х років звела наївівця усю краєзnavчу роботу. Шанувальники рідного краю визнавалися націоналістами. Багато вчених, вчителів, ентузіастів краєзnavчої роботи було звільнено з посад, зарештовано, страчено». Це був, нагадаю, ще 1993 рік. Імперія пішла у небуття, вірилося в краче. Тому з певним оптимізмом сприймалися слова автора передмови: «Але були люди, істинні патріоти свого краю, які продовжували вивчати рідні місця, пропагувати краєзnavчі звання у школах, через радіо і пресу... Від щирої душі, часто на громадських заходах вели вони кропітку роботу, а звалися просто — краєзnavці». Коли постала незалежна Україна, хотілося вірити, що далі краєзnavці підуть семимильними кроками. Але факт залишається фактом: усі попередні 24 роки незалежності місцева влада

(прокомуністично-регіональна) прохолодно ставилася до цієї категорії українців.

БЛИЗЬКО 80 ВІДСТОКІВ КРАЄЗНАВЦІВ ЗАЛИШИЛОСЯ НА ПРОУКРАЇНСКИХ ПОЗИЦІЯХ

У Слов'янську мені пощастило поспілкуватися з самим Валерієм Романськом. Ось що розповів науковець:

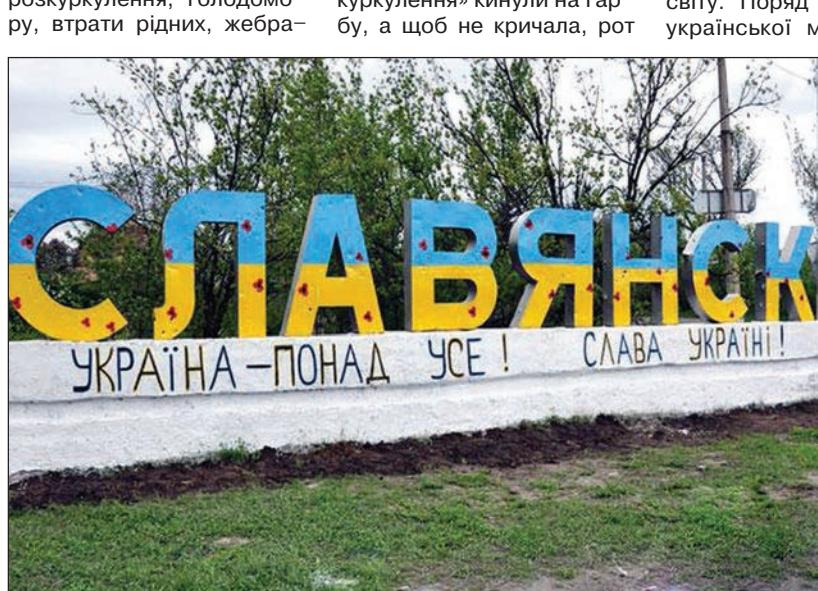
«Майже 15 років я очолюю (після смерті донецького професора Романа Ляха — С. Л.) краєзnavців області. Дехто вважав, що Слов'янськ — це провінція, доцільніше б у самому Донецьку мати наш центр. Але у мене від самого початку були зв'язки з краєзnavцями всіх наших регіонів. І Мариуполь, і Дружківка, і Костянтинівка — всі мені писали, всі зверталися за порадами. Так що географічний фактор не став на перешкоді. Я враховував і людський фактор, знат особливості кожної людини. Спочатку мене завалили адресами потенційних краєзnavців, але я вважав і вважаю, що кількість «для галочки» — це не наш шлях, треба підбрати людей, які жертвово працюють, які війлівають за справу. І сьогодні ми набрали 123 особи, які є членами Спілки краєзnavців України. З них 83 членські квитки підписав сам академік Петро Тронько. Він прожив довге, наскічне життя — 97 років, і зробив надзвичайно багато для відновлення краєзnavства в Україні. Тому і премія є імені Петра Тронька, і бути нагородженим нею — дуже почесно. Але проблеми краєзnavців Донеччини осібливі. Адже регіон розколотий, розподілений. Співвідношення краєзnavців з вільних і окупованих територій приблизно 50% на 50%... Відомої події вони сприймають по-різному, та все ж вважаю, що близько 80%

краєзnavців залишилися на проукраїнських позиціях. Хоча є й такі, які переметнулися до ворога. Скажімо, керівник донецької міської організації друкує вірш про так звану Новоросію, і поруч розміщує українські вірші Івана Приходько. Але значно більше я отримую дзвінків з окупованих територій від наших колег з проханням не виключати їх із Спілки. Мовляв, почекайте, все ще повернеться на свій місця, ми дочекаємося перемоги. А є й такі, які вже вийшли в Росію, і ми їх зняли з обліку. Керувати організацією непросто, але ми встигаемо зробити чимало для нашого регіону.

КРАЄЗНАВЦІ МОГЛИ Б СИЛЬШІ ЗЦЕМЕНТУВАТИ НАЦІЮ. БО БАЧАТЬ РЕЧІ У ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ

А таки могли б... Наведу такий приклад: краматорчанин Олег Максименко займається вивченням мавловідомої сторінки — як місцеві добровольці йшли до війська УНР. Мене це дуже порадувало. Адже мое дитинство прошло у містечку Тараща на Київщині — поряд з будинком, у якому колись жив сам генерал армії УНР Володимир Сікевич. Ми точно милювалися одним і тим же трохи-сотлітнім дубом, що ріс по сусідству! Важливо, що Сікевич не належав до паркетних генералів, він таки визволяв Донбас від більшовицьких зайд. Уявляєте, наскільки цікавими були б для мене і моїх земляків дослідження Олега Максименка? А для іншого журналіста були б цікавими якісь інші факти. Скажімо, стаття Раїси Мазохи про лемківських переселенців на Донбасі. Та з руками відірвали б це дослідження мої львівські знайомі! Ігор Корнацький вивчав життя мусульман Донеччини за переписом 1897 року. Думаєте, таке дослідження не зацікавить львів'ян? Та тут одних лише кримських татар після анексії Криму зібралося понад дві тисячі... і всі вони мріють повернутися на Батьківщину. А поки що живуть у Галичині, керуючись гаслом: «Пізнавати Україну, але не асимілюватися!». Думаю, їм також буде цікава ця тема — мусульмани в українському оточенні. І донецьких у Львові чимало, вони могли вrostати в Галичину з користю для загальноукраїнської справи. А для свого самоутвердження в краї могли б активно популяризувати досягнення краєзnavців Донбасу.

(Закінчення
на 7-й стор.)

Біженців сприймали б тоді значно краще, бо зневажають у нас не донецьких, — зневажають манкуртів... У кінцевому підсумку, робота краєзнавців так чи інакше може дати великий цементуючий ефект. Важливо, щоб їх підтримувало суспільство.

КРАЄЗНАВЦІ ВИХОВЮТЬ ПАТРІОТИВНІ НАВПАКИ

Під час святкування 370-річчя Слов'янська виступаючи згадували добром словом професора Василя Горбачука. Той був декадним філологічного факультету та автором ідеї про створення у Слов'янську Центру з вивчення Південної Слобожанщини. З часом ідея була успішно реалізована. Але я зупиняюся на іншому. З Василем Тихоновичем я товаришивав майже десятиліття (останні роки свого життя професор прожив в Ірпені під Києвом) і добре знаю витоки його патріотизму. Науковець був родом з Берестейщини, а там загони УПА діяли до 1951 року. Якось у них починали українські повстанці. Звісно, виставили навколо хутора варту, яка своєчасно попередила про якісь підозрілі переміщення людей із зброяєю. Бойові довелося швидко зніматися з посту і йти в ніч, у повну невідомості... Один з юнаків прикривав відхід групи і був тяжко поранений. Енкаведисти завезли його в лікарню і надали там кваліфіковану медичну допомогу. Юнак міг би вижити ціною співпраці з владою. Але повстанець выбрав момент, коли медсестри не було поряд, і від'єднав від себе крапельниці, трубки, тобто рішуче обірвав усе те, що давало шанс вижити. Якби оклигав і розповів, де боївка квартирувала тієї ночі, то родину Горбачуків стовідсотково вислали б до Сибіру. Така жертвеність справила на Василя Горбачука надзвичайно сильне враження. Він вирішив також служити українській ідеї, але выбрав іншу зброю — поїхав учиться до Львова, став українським філологом. А якби не контакти з повстанцями, то був би тепер звичайним паспортним білорусом. Жив би у Мінську або в Бресті, славив би бацьку Лукашенка. І не було б у Слов'янську такого патріотичного філолога, не було б і гуманітарного Центру з вивчення Південної Слобожанщини. Усе це фактично «спровокував» своїм вчинком той молодий повстанець. Чому я розповів про цей випадок? Просто хотів нагадати прописну істину: патріотизм і краєзнавство надто тісно переплетені. Тут навіть кордони між республіками нічого не вирішують.

* * *

...Нешодувно у Слов'янську демонтували пам'ятник Леніну і тепер громада думає, чим його можна замінити. Патріоти вважають, що найкращим пам'ятником був би білій сокіл на високому постаменті — символ стелу і відомої української пісні. Якби цю ідею вдалося реалізувати, то це водночас був би пам'ятник місцевим краєзнавцям. Адже саме вони вперто зберігали історичну пам'ять про українську складову Донбасу.

Сергій ЛАЩЕНКО

Одним з українських експертних центрів, які розробляють шляхи вирішення кримської кризи, є проект Free Crimea, створений більше півроку тому. Його автор — політехнік Тарас Березовець, уродженець Керчі. В інтерв'ю для «Крим.Реалії» він розповів про роботу свого проекту, а також про те, які кроки, на його погляд, має зробити Українська держава для повернення Криму під свій контроль.

— Тарас, поява вашого проекту Free Crimea супроводжувалася скандалом. Ви замовили проведення соціологічного опитування компанії «GFK», і результати дослідження показали, що 82% населення півострова підтримують «приєднання Криму до Росії». Ці цифри розтиражували російські ЗМІ, а українські політики й експерти сказали, що опитування проводилося з порушенням методології і не є репрезентативним. Ви не пошкодували проте, що замовили це дослідження й оприлюднили його результати?

У мене в житті принцип — я ніколи ні про що не шкодую. Це, по-перше. А по-друге, на щастя чи на жаль, ті люди, які анонсували, що вони проведуть своє, як вони говорили, чесне опитування у Криму, так цього і не зробили. Багато українських соціологів, які висловлювали незгоду з цифрами «GFK», виявилися фактично мильною бульбашкою. По суті, це було останнє опитування, яке проводилося в момент, коли ще існував стаціонарний телефонний зв'язок між Україною і Кримом. Рівно через два тижні після того, як «GFK» провів свої 800 інтерв'ю з кримчанами, як відомо, самооборона Аксёнова захопила центр управління «Укртелекому» й обрізала телефонні кабелі, що пов'язували Крим і Україну. І до сьогодні ця система не відновлена.

Я відома, що спочатку під час цього соціологічного дослідження були допущені спотворення. Вони були неминучі. Тому що опитування проводилося в електронному форматі, а не методом face-to-face. Спочатку ми просили кілька українських компаній провести опитування цим методом, але вони відмовилися. Ми розглядали варіант проведення з «Левада-Центром» — єдиним російським центром, який дає достовірні відомості. Але мое принципово рішення було правовавати з українською компанією, а не з російською. Оскільки російським інтерв'юерам ми не можемо до кінця довіряти.

Тому єдиний варіант, на який погодився «GFK», — це було телефонне опитування. Власне кажучи, воно і дало ці результати. Те, що стосується вибірки, там, дійсно, є серйозний перекіс у бік міського населення. Це знову ж таки пов'язане з особливостями опитування. Тому що в сільських регіонах та самій стаціонарний телефонний зв'язок поширеніший менше. Але про ключові цифри, які озвучені, ніхто не хоче говорити. Там більше сорока позицій, що стосуються проблем, які хвилюють кримчан, — корупція, їхня довіра до місцевої влади, зокрема й до російської, — питання того, які телеканали вони дивляться, чи хочуть вони, щоб для них запускалися телеканали.

Ця інформація потрапила в правильні руки, і саме для цього опитування і проводилося. Більше того, я

скажу, що ми відкрили не всі питання. Тому що, якби ми відкрили всі питання, скандал був би набагато більшим. Тому що там були ті питання, щодо яких я ухвалив рішення залишити їх для нас і для донорів, — канадського уряду, який виступав замовником цього дослідження разом з нами.

— На ваш погляд, дісно, 82% населення Криму підтримує «приєднання до Росії»?

— На жаль, наші ура-патріоти не хочуть дивитися правді в очі. А правда полягає в тому, що люди сьогодні залякані, оброблені

Точка зору

розвалу Радянського Союзу в Росії жило близько 4 мільйонів українців, а зараз іх чомусь стало 1,9 мільйона. Куди поділися 2 мільйони? Вони що, в Україну повернулися? Ні, звичайно. Вони живуть там. Тільки люди себе переписали росіянами. Тому що люди бояться себе ідентифікувати під страхом пропаганди. У Радянському Союзі не було такого тиску на національні меншини, який був навіть за найбільш «демократичного» президента Єльцина.

Звичайно, є кримські татари. Це — моноетнічна група, яка є досить закритою від впливу пропаганди. Але там сьогодні відбувається серйозна ерозія людей. Бо росіяни не сидять, склавши руки, вони дуже активно сьогодні підкуповують окремих представників кримських татар, зокрема, й представників їхніх офіційних організацій. І частина людей уже пішла на співпрацю під тиском економічних чинників, Але потрібно розуміти, що Україна ніколи не вирішила проблему Криму самостійно. Це питання може бути вирішено тільки під серйозним економічним і політичним тиском всіх наших партнерів. Насамперед, Сполучених Штатів Америки, Туреччини, Японії, Канади, Австралії та інших країн, які нас підтримують. Що потрібно? Я бачу чіткий інтерес з боку урядів Канади, США, окремих країн Євросоюзу в підтримці неурядових ініціатив в Україні. Вони не хо-

трас БЕРЕЗОВЕЦЬ

УКРАЇНСЬКІ УРА-ПАТРІОТИ НЕ ХОЧУТЬ ЗНАТИ ПРАВДУ ПРО КРИМ

кремлівською пропагандою. Саме відсутність достовірної інформації на півострові призводить до спотворення. І як би не хотілося сьогодні стверджувати, що на півострові люди не згодні і не хочуть жити під Росією, гірка правда полягає в тому, що з урахуванням тиску, залякання та пропаганди ситуація з громадською думкою змінилася.

До анексії остання інформація, яку наводила Бекешіна (директор фонду «Демократичні ініціативи» — авт.), показувала, що 41% кримчан хотіли вступу до Росії. Це — відомості, які я не поміняюся, січня 2014 року. Цих цифр уже немає, вони вже не відповідають дійсності. Просто ті люди, які говорять про абсолютно нереальні цифри, не були в Криму, і вони не розуміють, що сьогодні сталося з людьми.

Є дуже чіткий індикатор. Усе мое дитинство до 17 років минуло в Криму. І сьогодні мій друг, з яким ми сиділи за партою, старшу дочку якого я хрестив, розірвав зі мною всі родинні стосунки. Він називає мене фашистом, карательем тощо.

Такі випадки, на жаль, не поодинокі. Зі мною посвярилася половина моїх однокласників. Градус ненависті, який підримується сьогодні Росією, руйнує, здавалося б, найбільш непорушне. Він руйнує людей взаємні.

Треба дивитися правді в очі і розуміти, що з людьми, які перебувають там, відбулися страшні метаморфози. Це — не провіна цих людей, це — їхня біда. Вони стали об'єктами цинічної і вкрай жорстокої російської пропаганди. Люди без перебільшення живуть, як у романі Оруела «1984». І розглядати їх потрібно як об'єкти впливу найпотужнішого «міністерства правди», яке 24 години на добу промиває їм міози. Вони що, виїхали в Україну? Ні! Вони живуть там, але ці люди сьогодні бояться називати себе українцями.

Те саме, до речі, сталося в рамках всеросійського перепису, коли на момент

заякування. На жаль, цей процес наростилиме.

Тому потрібно робити ставку і на кримських татар, і на українців, і на росіян. Хто сказав, що етнічні українці і росіяни — всі «ватники» поголовно? Це — точка зору, яку нам би хотіла нав'язати Росія. Але це — неправда!

Величезна кількість слоганського населення, насамперед, молоде населення віком до 25 років, студенти — це люди, яких ми зобов'язані підтримати.

По-перше, ми маємо запустити для них нове ЗМІ, як вони хочуть. Наше соціологічне дослідження показало, 70% кримчан сказали, що вони хочуть запуску окремих українських телеканалів і радіо про Крим. Потрібна таргетована, спеціальна медіа-програма для цих людей. Не на словах, як розповідають наші чиновники з Міністерства інформації. На жаль, не слухають там ні «Промінь», ні УР-1. І це просто не цікаво, тому що Крим там є маленьким сегментом. Тому необхідні конкретні медіа-ресурси для цих людей: радіоканали, телеканали, які транслюватимуться через супутник і онлайн. Зрештою, радіостанція з передавачем у Херсоні вирішить цю проблему саме в метрополіті діапазоні, тому що покриття буде стовідстоївим на відміну від FM. І ми про це говорили, зокрема, із західними донорами.

— З вашої точки зору, українські владі, взагалі, зараз є діло до кримчан? Чи їхня підримка є суто номінальною?

— Я в рамках наших експертних програм зустрічаюся практично з усіма вищими чиновниками. Тільки з Президентом України я все ніяк не можу зустрітися. Вже два місяці ми з ним ведемо переговори. Тим не менше, я зустрівся вже з усіма причетними людьми, включаючи Арсенія Яценюка. І зустріч із прем'єром мені дала кіль-

чи працювати з офіційними структурами. Вони хочуть працювати з громадськими активістами, з недержавними організаціями, аналітичними центрами для того, щоб точково вирішувати якісь проблеми.

Ми зараз працюємо з Atlantic Council. Це — найбільша американська аналітична структура з річним бюджетом близько 30 мільйонів доларів. Там працює багато друзів України. Гро-годні фактично Atlantic Council запускає програму для кримськотатарських активістів та експертів для того, щоб їхній серйозні аналітики мали змогу їхати в США і готовувати серйозні аналітичні матеріали.

Я презентував центр Free Crimea в Державному департаменті США, я презентував його в комітетах конгресу США. Два тижні тому я був з презентацією в Європейському парламенті, в Європарламенті, в НАТО, де також Free Crimea був презентований. На прохання наших європейських друзів — депутатів Європарламенту від Литви, Швеції, Бельгії, ми зараз готовуємо два короткі звіти за тиждень про те, що відбувається в Криму.

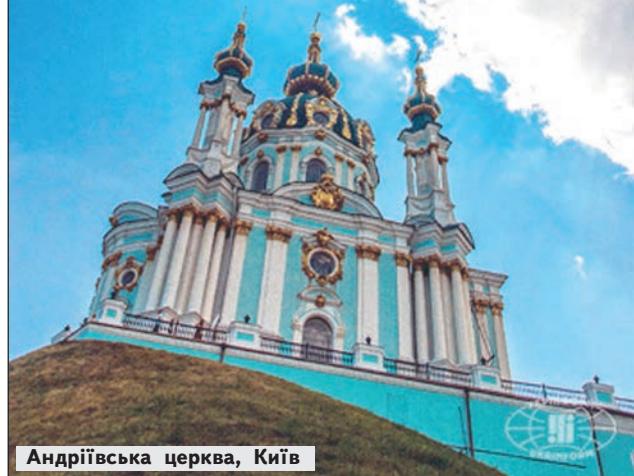
Ми розсилаємо цю інформацію на усю адресну базу: до Держдепартаменту, Конгресу США, Європарламенту, Європейської комісії, в західні експертні співовариство.

На жаль, тема Криму сьогодні мало представлена в дискурсі, дуже мало людей вона цікавить на Заході. Донбас має серйозний резонанс, а Крим, на жаль, забутий. Тому ми сьогодні маємо зробити все можливе і неможливе для того, щоб повернути Крим до першочергового порядку денного західного експертного співовариства, яке дуже впливове. А воно, свою чергою, приверне до цієї теми увагу політиків.

Іван ПУТЛОВ

УАПЦ – УПЦ КП, або ЯК ЗРИВАЛИ ПЕРЕГОВОРИ ЩОДО СТВОРЕННЯ ПОМІСНОЇ ЦЕРКВИ

Андріївська церква, Київ

Спостерігаючи за пепропетями, пов'язаними з процесом об'єднання двох православних церков — Київського патріархату та Української автокефальної православної церкви, я згадувала фільм, історичну драму «Мій герой». Фільм про те, як чотири воїни хотіли вбити жорсткого імператора. Вони склали ідеальний план, але головний з них відмовився від убивства останньої миті. Вивчаючи майстерність бою, вони опановували каліграфію. І правильно прочитаний ними останній ієрогліф змінив ідеальний план убивства. Вони прочитали його, як «Піднебесна» або «Все під небесами». Холодно-кровні вбивці правильно зрозуміли ієрогліф, імператор має жити, щоб об'єднати шість провінцій і перетворити Китай на велику державу. Так і сталося. Один єдиний ієрогліф допоміг об'єднати розрізнені провінції Китаю. Воїни зрозуміли і прийняли мірі єдності держави.

На жаль, епископи Української автокефальної православної церкви, які щодня здійснюють молитви, служать літургії і читаюти Євангеліє, не зуміли побачити цю мету — єдину православну церкву України, під небесами, визнану Константинополем, яка набула своєї легітимності. Безліч людей УАПЦ чекали цього об'єднання, прагнули до цього. Епископ і митрополит, які поставили підпис під рішенням собору УАПЦ, що блокувало діалог, позбавили свою паству, наших братів і сестер, можливості разом пристягатися в одних храмах, разом долучатися до таїнств у всіх православних церквах світу, позбавили їх визнання, до якого прагнули в минулому країці отці цієї церкви. Маленька, але горда церква, якщо мати на увазі під «церковою» спільноту вірян, стала заручницею амбіцій своїх ієрархів. Відмовившись від діалогу, ієрархи (хоч як боляче про це говорили) зрадили свою паству УАПЦ, паству тих, хто ризикував життям на Майдані, капеланів УАПЦ, які ризикують життям в АТО, бабусь у капелюшках, жінок у хусточках, хлопців у камуфляжі. Їх не так вже й багато порівняно з іншими право-

славними юрисдикціями, але вони хотіли і єдності, і хотіли легітимності.

Ієрархи, які зупинили діалог, зрадили паству і простих священиків через образи, комплекси і, кажуть, через компромат і матеріальні стимули Російської Федерації. 9 липня, відхиливши всі пропозиції Київського патріархату, вони фактично вийшли з переговорів. Останній пункт собору УАПЦ все-таки залишив шанс на «продовження діалогу», але він уже не мав значення і звучав як насмішка. «Вони навіть не захотіли послужити разом на 1000-річчі упокоєння рівноапостольного князя Володимира, вони відкинули все», — констатував член переговорної групи з Київського патріархату. Люди, які мали стосунок до переговорів, стверджують, що весь цей час епископи УАПЦ просто уникали неформального спілкування, того, що супроводжує бажання дорослих людей будувати спільній проект. «Ми хотіли б прийти до них ненадовго на єпархіальні збори, нам здавалося що логічним, зверталися з відповідним проханням, у відповідь — ні, і все», — ділиться з нами один з ієрархів КП. «На засіданні погоджувальної комісії (а вона саме проходила в день собору УАПЦ. — авт.) ми в основному вислуховували їхні проповіді про славну історію УАПЦ. Звичайно, історія славна, але ж треба жити і робити щось, — розповідає ще один учасник переговорів, — а ми отримуємо відмови за всіма пунктами».

Кажуть, що присутні як

спостерігачі ієрархи Константинопольського патріархату, шоковані «відмовним» документом, запитали у представників УАПЦ, чи розуміють вони відповідальність такої відмови перед Вселенським патріархом і всю беззмістість подальших переговорів. Відповіді не було.

Відтепер уся історична відповідальність за зрыв переговорів лежить на УАПЦ.

Я не належу до жодної з двох вищезазначених церков, які могли дати старт легітимній у церковному світі єдиній православній церкві України, але я (вірна УПЦ МП) займаю позицію третього, що широ чекає і заздалегідь радіє такій єдності. Цей проект міг би бути продовженням переговорами з УПЦ МП, коли єпископат останньою остаточно зрозуміє, що «визволителя» з РФ не буде, гроші з патріархії для прокремлівських ієрархів можуть скінчитися, і треба домовлятися з власною паствою і державою.

Церковна єдність — мета не лише глибоко євангельська, а й питання безпеки, питання творення ідентичності, питання суспільної єдності. Як політичний журналіст, точно знаю: проти об'єднання церков виступали тільки ті політики, чиї з'вязки з КДБ підтвердженні журналистичними розслідуваннями, і ті «експерти», хто перебуває в розшуку за сепаратизм. Розкол і поглиблення — це найважливіші зі справ російської влади і Моспатріархії, що зрослася з нею. Мені не здалося дивним, що глава відділу зовнішніх церковних зв'язків РПЦ (ну ви ж розумієте, що «великий» відділ великий завдяки щільній взаємодії з ФСБ), заборонений до в'їзу в Україну, митрополит Іларіон Алфієв після старту переговорів УАПЦ і УПЦ КП вирішив поспілкуватися із Константинопольським патріархом. (Адже наступним кроком після об'єднання було б визнання церков Вселенським патріархом). Ви думаете, не з українського питання?

Ідемо далі. УПЦ МП, що іменує УПЦ КП не інакше як «розвильниками» і назустріч юрисдикції КП бере в лапки, раптом на Синоді вирішила відновити діалог з

УАПЦ. Цьому процесу вже двадцять років. Чому Москва виявила нове бажання тільки під час діалогу з КП? Чому б не домовлятися з двома юрисдикціями відразу? Москва сказала?

I, нарешті, третій «ємпіричний» аргумент. Після масової розсилки листів спільноти, що займається церковною єдністю, членом якої є ваша покірна слуга, мені на мобільний зателефонували одразу два єпископи, два члени Синоду УПЦ МП. Один з них тоном, неналежним високому церковному сану, в деято істеричний манер доводив, що «яценюківська об'єднана церква» не має шансів на успіх. Другий таким самим тоном застивував: чому ви не критикуєте Філарета, а лише нас. I в цьому крику чувся аж ніяк не голос настуਪників апостола, а голос людей, які бояться нового потужного конфесійного конкурента. Святитель Лука Кримський казав, що ревнощі живлять самі себе. Але в цьому випадку, думаю, вони живляться і Москвою.

Деякі церковні аналітики намагаються погрозити пальчиком Київському патріархату за недостатню шанобливість до нібито маленьких володарів «золотої акції» УАПЦ, при цьому користуючись термінами бізнесу, що, мовляв, замість об'єднання церкви УАПЦ у Київському патріархаті зиралися поглинути.

Люди, про що ви? Навіщо ця бездумна гра словами? Що поглинати? Який такий «актив» або «цінність» здатна розчинити одна православна церква в іншій? А якщо вже говорити про «бізнес», то в пропонованих умовах кожен залишався при своєму. Ніхто ні в кого нічого не відбирає.

Для Київського патріархату, якщо говорити в цих політтехнологічних висловах, проект — іміджевий, показник, що вони зібрали під одним куполом своїх, які змогли пройти цей етап і, нарешті, отримати заслужене й вистраждане визнання. Зрештою, два представники Константинопольського патріархата за цим наглядали. «Ви все зробили, щоб єпископат УАПЦ погодився на ваші умови?» — запитала я одразу після собору одного з його учасників із КП.

«Звичайно, адже прес-релізи — одне, це були два

Володимирський собор, Київ

місяці дуже копіткої роботи, щоб усе було і вивірено, і делікатно стосовно кліру УАПЦ. Чи зробив я все, запитайте у представників Константинополя», — почула у відповідь.

Пояснити фактичну відмову УАПЦ від діалогу і від усіх пропозицій раціональними причинами неможливо.

Я намагалася зібрати за різними джерелами всі мотиви єпископату УАПЦ (ними оперували журналісти з посиланням на джерела в УАПЦ) про те, чому вони фактично вийшли з переговорів. Уважно прочитала і знайшла їх непереконливими.

Отже, перше. Нібито об'єднання проводилося під тиском держави. Чому я в це не вірю? Тому що в нинішній урядовій команді немає людей, здатних тиснути на ієрархів. Наперед скажу, що займатися єдністю, вести переговори з єпископами, «возитися з попами» (так це називається на політичному сленгу всіх еліт) ніхто не любить. Але ідея єдності церкви, так само, як і наступна помісна церква, так відчайдушно стукає в двері, а проблема її відсутності така показова на драмі Донбасу, що цього разу чиновники вирішили-таки спробувати. Я можу лише пропускати, хто з Кабінту та депутатського корпусу реалізовував цю ідею. Нескладно здогадатися, перебравши в голові чиновників, хто знає напам'ять абревіатури трьох церковних юрисдикцій, відрізняє священика від єпископа і хоч іноді буває на службах. Повірте, ці люди не здатні ні на тиск, ні на погрози. Якби таке було, то об'єд-

нання відбулося б. Але вони хоча б спробували зініціювати це. Хоча б спробували. На жаль, вищі чини УАПЦ рухалися в руслі риторики митрополії УПЦ МП.

Друге. Єпископи УАПЦ наполягали на представництві для об'єднавчого собору делегатів 50 на 50 від обох юрисдикцій, а Київський патріархат був згоден віддати лише третину місць делегатам УАПЦ. Ви знаєте, про руку Москви в цьому процесі я подумала вперше тільки тоді, коли прочитала про що сміливу умову. Ну, тільки Чисті пруди (там офіс Російської патріархії) могли продавлювати таке несиметричне представництво, половину людей від церкви, яка, за різними оцінками, в 4-8 разів менша від Київського патріархату.

Ну чому церква, в якій без малого п'ять тисяч парафій, повинна мати таке представництво, як і та, у якої тисяча? При всьому смиренні: чому ми прирівнюємо голоси три до одного? I чому ієрархи церкви, в якій тисяча парафій (а за передсоборною статистикою, «живих» парафій — 551), на цьому наполягають? Провела для себе маленьке опитування. Різним людям, католикам, невіруючим, православним різних юрисдикцій, я ставила запитання: «Як вам здається, представництво на соборі: одна людина від кожних п'ятнадцяти парафій — правильний принцип?». Усі опитані сказали: цілком. Але квоту УАПЦ було збільшено, вони отримали третину — однак і це не допомогло.

(Закінчення на 9-й стор.)

Архієпископ Чернігівський Євстратій (Зоря) і протоієрей Олександр Трофимюк

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ: БУЛА Б ЄДИНА ЦЕРКВА — НЕ БУЛО Б ВІЙНИ

Новозбудований храм святих апостолів Петра і Павла у місті Южноукраїнську отримав освячення від Патріарха Київського і всієї Русі-України Святішого Філарета, який перебував з робочим візитом на Миколаївщині. Про це кореспонденту «Укрінформу» повідомили у прес-службі Миколаївської ОДА.

Парафія апостолів Петра і Павла у місті Южноукраїнську зареєстровано в 1996 році, але пріමіщення для богослужіння не було, священики постійно змінювалися. У жовтні 2006 року почалися перші роботи. Будівництвоздійснювалося за рахунок вірних, благодійників, меценатів,

мешканців міста та працівників Южноукраїнської АЕС. Із заробітних плат атомників на будівництво храму за останні два роки було перераховано майже 500 тис. гривень.

У розмові з журналістами Святіший Філарет акцентував увагу на важливості єдиної помісної української церкви. «Якби у нас була єдина православна церква, незалежність від Московського патріархату, то не було б і анексії Криму, і на Донбасі не було б війни. Церква виховувала б своїх громадян у вірності своєму народові і своїй країні. Агресії не було б!» — сказав Філарет.

Справа в тім, що 20 років тому дві ці національні церкви починали в рівних умовах, без держпідтримки, без визнання, без богословських шкіл, а сьогодні в одної — парафій у чотири рази більше. В одної — вимірювана рейтингами більше, ніж у сорок відсотків (та й не немірна, але очевидна), симпатія всього суспільства, парафіяни з числа національної інтелігенції, богословська школа, мережа своїх електронних видань і комунікація з Константинополем. І, врешті-решт, ну от саме Київському патріархату «пощастило» мати неслухненого послушника, який відчинив ворота побитим студентам Майдану. Тим, хто свого часу пішов з епископату Київського патріархату і хто воєло долі опинився в УАПЦ, будь вони людьми глибокими, саме час зізнатися самим собі: «Патріарх Філарет (до якого у нас багато претензій і образ) виграв. Він побудував церкву в п'ять тисяч парафій, з ним розмовляють у Царгороді. І якщо так, нехай буде під небесами Єдина українська помісна церква». Ім нічим не загрожувала єдність, усе, що їм треба було принести Богу, — своє розбіті серце і згоду патріарху Філарету. Все. А славна історія Української автокефальної церкви, так само, як і церковного національного руху, нікуди б не поділася, вона — частина української історії і церковної, і нецерковної. Але зараз шансів говорить про неї після 2015 року майже не залишилося.

З озвучених претензій автокефалів до КП. УАПЦ хотіла зберегти назву і мати об'єднану церкву з назвою УАПЦ КП. А це спричиняло певні труднощі, перереструвати назву п'яти тисяч парафій з купою додаткових документів — величезний шмат роботи. КП пропонувала отримати нову назву об'єднаної церкви (її пропонував Константинопольський патріархат і поки її не оприлюднюють), а парафії поки зберігають старі назви. Тому сварка через назву здається явно надуманою.

Чи є шанси на продовження діалогу? Вчора я запитала про це одного народного депутата з фракції «Народний фронт», тонкого знавця історії церкви. «Не переїмайтеся, гроши на підкуп колись закінчуються. А реально бажанням пастви знехтувати неможливо, єдність відбувається рано чи пізно, але думаю, що не пізно і в тому форматі, в якому завгодно Богу».

Амінь.

Лана САМОХВАЛОВА

Предстоятель УАПЦ Макарій. Поки не став людиною, яка повела б церкву до єдності

СВЯТО ЄДНАННЯ КРИМСЬКИХ ТАТАР

Минулого тижня у Криму та на материковій Україні мусульмани відзначили одне з головних релігійних свят — Ораза (Ураза)-Байрам або Ід аль-Фітр, що символізує закінчення священного місяця Рамазан (Рамадан). Цього року воно припало на п'ятницю, 17 липня. В усіх кримських мечетях за традицією відбулися святкові намази за участі сотень віруючих. Головний молебень, на якому був присутній Муфтій мусульман Криму, відбувся у сімферопольському Палаці культури профспілок. Упродовж трьох днів на півострові проходили різні заходи з нагоди великого свята.

Ранній ранок п'ятниці, 17 липня. Парковка біля Палацу культури профспілок (ПКП) у Сімферополі зайнята легковими автомобілями. Усередині багатьох з них національні кримськотатарські пропорци. Сотні віруючих мусульман йдуть до мармурової зали ПКП, щоб взяти участь у святковому намазі з нагоди закінчення священного місяця Рамазан, коли кожна людина, що сповідує іслам, упродовж місяця дотримувалася посту (ораза), відмовившись від прийому їжі, пиття і паління в дений час.

Уже 15 років поспіль кримські мусульмани на головні свята ісламського календаря змущені збиратися тут або в інших великих проміщеннях, здатних вмістити до тисяч осіб. Соборна мечеть досі не збудована, а наявні в Криму культові будівлі розраховані максимум на 250-300 осіб. Тому щоразу під час святкового намазу можна спостерігати подібну картино, коли десятки віруючих, яким не знайшлося місця всередині мечетей, змущені молитися на вулиці.

Цього разу зала ПКП також не вмістила всіх очіх. Частина з них, хто прийшов, залишилася у фойє перед

приміщенням, тут же розстелівши намазлик (молитовний килимок).

Близьче до 6-ї ранку Муфтій мусульман Криму хаджі Еміралі Аблاء почав читати проповідь. У своєму виступі він закликав співвітчизників до миру, єднання і зміцнення віри. Особливо муфтій акцентував увагу присутніх на проблемі війду кримських татар за межі батьківщини. Він зазначив, що в нинішній ситуації багато співвітчизників залишають Крим, перебираючись на материкову Україну або до Туреччини. У зв'язку з цим Аблاء виступив із закликом не залишати свої будинки. «Бо тільки разом ми зможемо подолати труднощі і виробування, що випали нам згори, — підкреслив муфтій. — Ми, мусульмани, маємо бути для всіх прикладом доброчесності, терпимості і мудрості. Ми маємо збудувати мости дружби з усіма народами, які живуть у Криму, наше головне завдання — це мир і добробут, щоб жінки і діти не проливали сльози, не було конфліктів і війни. Мусульмани мають іти пліч-о-пліч, підтримувати одне одного, бути єдиними і поважати одне одного».

ІНДУЛЬГЕНЦІЯ ВІД КИРИЛА?

Глава Російської православної церкви патріарх Кирил 10 липня нагородив грамотою екс-міністра доходів і зборів України Олександра Клименка, який перебуває в розшуку.

Про це у своєму Фейсбуці повідомив прес-секретар УПЦ КП архієпископ Євстратій (Зоря).

«Екс-головний податківець Клименко. Валаам, 10 липня. Орден Зюганову. Орден Кисельову. Орден Лаврову... Хто наступний? Аксёнов, «глави народних республік»? Може, сам Янукович?» — написав архієпископ.

Як повідомляє УНІАН, ГПУ підозрює Клименка в завданні збитку бюджету України на суму понад 6 мільярдів гривень.

«ІЗ ОДНОГО МЕТАЛЛА ЛЬЮТ МЕДАЛЬ ЗА ГРЕХ, МЕДАЛЬ ЗА ТРУД?»

Один з головних сепаратистів Криму, так званий «глава» Республіки Крим Сергій Аксёнов нагородив митрополита Сімферопольського і Кримського (УПЦ МП) Лазаря і Муфтія мусульман Криму Еміралі Аблєєва медалями «За доблесну працю».

Церемонія нагородження відбулася в «Раді міністрів» Криму. За словами ватажка кримської «влади» Аксёнова, «не можна недооцінювати внесок лідерів православної і мусульманської конфесій у створення на півострові мирної міжнаціональної обстановки».

«Оскільки православна і мусульманська конфесії сьогодні на півострові найчисленніші, ми змогли разом домогтися того, що в Криму мирне небо, і в цьому величезна заслуга і муфтія, і митрополита Сімферопольського і Кримського Лазаря», — зазначив Аксёнов.

Після цього муфтій провів молебень. Примітно, що серед присутніх були не лише люди молодого, середнього і літнього віку, а й зовсім маленькі хлопчики. Наприклад, Айдеру 10 років. На байрам-намаз він прийшов із батьком. Зізнається, що посту не дотримувався, а намаз тільки вчиться робити. Таким чином, він з малих років долучається до релігії. А от представників влади з-поміж кримських татар на намазі в ПКП не було.

«Свято Ораза-Байрам ми відзначаємо широку. Уже 15 років мусульмани приходять сюди в ПКП на святковий намаз, — ділиться з кореспондентом «Крим.Реалії» своїми враженнями після молебня один із його учасників Едем Іслямов. — Ми, мусульмани, — миролюбний народ. Усі негаради ми перенесли, хоч і з величими труднощами, але повернулися на свою історичну батьківщину. Я народився в Криму і знову сюди повернувся після депортатії. Привітав мусульман зі святом і Президент України Петро Порошенко. Він відзначив важливість ісламського співтовариства в житті країни, повідомляє прес-служба Глави держави. «Ісламська спільнота України виступає активним учасником політичного, соціально-економічного, культурного життя країни, сприяє збереженню духовної спадщини, докладає значних зусиль для встановлення миру і злагоди на українській землі», — йдеться в привітанні Аксёнова.

Він також нагадав, що в Криму Ораза-Байрам оголо-

У Києві близько тисячі мусульман, переважно переселенців із Криму, зібралися відзначити Ораза-Байрам. Свято проводили просто неба. Лідер кримських татар Мустафа Джемілев у своєму вітальному виступі не міг не згадати про тиск з боку окупантів на його народ. Релігійні свята у Криму, з його слів, тепер можна відзначати лише під контролем ФСБ. А в будинках кримських татар постійно відбуваються общу...

шений державним святом і вихідним днем.

«Ораза-Байрам символізує ідеї самовдосконалення, турботу про біжніх і надання допомоги нужденним, закликає до взаємного прощення і порозуміння, — наголошується у привітанні президії «держради» Криму. — Адже саме прояв толерантності, вітеротерпимості, взаємоповаги в міжконфесійних та міжнаціональних відносинах сприяє зміцненню моральних засад суспільства і є основою його процвітання».

* * *

Золоті слова! Але окупацию і все, що вона принесла з собою, ними не прикриє...

КИРИК І ЮЛІТА

28 липня — у день святування Хрестення України-Руси і вшанування Святого рівноапостольного князя Володимира Великого в українських православних і греко-католицьких храмах згадують ще одних достойників Христової Церкви — Кирика й Юліту.

Християнка Юліта походила з княжого роду. Жила в Іконії у часи правління цісаря Діоклетіана. Вийшовши заміж, вона не вдовзі овдовіла і сама виховувала маленького сина Кирика.

Коли ж настало переслідування християн, одного дня язичники скили Юліту у місті Тарсі і привели до судді. Маті тимчасом на руках синочка Кирика. Суддя наказав вирвати з Юлітиних рук хлопчину і сам тримав його на колінах. У той час матір піддавали жорстоким тортурам. Робили це зумисно на очах сина. Дитина почала кричати, що вона — теж християнин! Суддя кинув Кирика об землю і розшиб дитині голову. Смерть настала миттєво. Опісля стратили мечем і Юліту.

Святі мощі мучеників зібрали їхні слуги і поховали в печері неподалік Тарсу. Це сталося приблизно 304 року.

Тарас ЛЕХМАН, журналіст

ІЗ ГОЛОВИ НА НОГИ

ПРО ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Моя дружина Олена давно виношувала одну думку. Гризла вона її майже 10 років, від моменту вступу на історичний факультет поважного класичного університету. Що її обурювало тоді і не дає спокою досі? Те, як викладається історія України в українських видах. А тепер трохи її університетського досвіду, від першої особи.

Перший курс

Вивчаемо історію України від давніх часів до... ліквідації гетьманства. Як це можна втиснути в один рік?

Та півроку потрібно на те, аби вивчити Трипільську культуру, кіммерійців, скіфів, сарматів! А от гунів (Велику імперію Аттіла), потім — взагалі забувають. Так, пробігли по нашій території, і... «всьо»!

Наступні півроку можна було б вивчати Антський союз, Київську Русь і Галицько-Волинське князівство. Бо, наприклад, студенти-історики знають про Антський союз лише одне: він був. Чому Олег, Ігор, Ольга і Святослав виставляються такими «ніякими»? Що студентам пропонують знати про них?

Олег був віщим і його вкусила зміюка; Ігоря розірвали на березах злі древляні, бо він дер з них три шкури; Ольга — спалила Іскоростень, а потім «укоськала» візантійських послів і обманула «бідосю» Костянтина, не ставши його дружиною; ну, а Святослав прибив свій щит на воротах Константинополя, багато воював, зруйнував Хазарський каганат (що в нашій історії подається як страшна помилка) і був убитий печенігами. Ну і, звичайно, він був «язичник», ай-яй-яй...

А от Володимир і Ярослав — це наше все. «Святий» Володимир до смерті лишався язичником і похинав плоди свого батька, який залишив йому у спадок величезну імперію. Однак саме йому в заслуги приписують під розквіт Руї. Ярославу приписують спорудження Софії Київської, хоча вона була збудована ще його батьком. Та й занепад Русі почався саме з Мурого...

Потім був Мономах... Ну так, «шо був, шо не був». Головне — це його повчання дітям і... «важка шапка». От я питаю, а як же князівства Чернігівське, Новгородське, Смоленське, земля тверців і уличів, князі древлян та інші? Вони взагалі були?

Галицько-Волинське князівство подається так, як історія сусідньої держави. Про період Великого князівства Литовського говориться дуже мало. Чи багато студентів-істориків знають про битву на Синіх

Пилип Орлик

Водах? Відповідь дасть лише той, хто займається самоосвітою. Я б хотіла встановити пам'ятник князю Ольгерду, як мінімум, в Торговиці, але ж навіть мешканці цього села не зрозуміють, хто це...

Не краща ситуація з Річчю Посполитою. Ну, гнобли нас «кляті ляхи», чи нам потрібно знати щось інше? Навіть Брестська унія подається в негативному світлі, хоча саме завдяки їй ми маємо Сліпого, Шептицького, Гузара...

Ну і, звичайно, період, який чи не найкраще вивчається на першому курсі, — козацтво. Що там вивчають? Відкривши «Вікіпедію», я зрозуміла: нічого...

Ми знаємо про Байду Вишневецького, який побудував першу Січ, про Наливайка, бо в ногу прикольне прізвище, про Підкову, бо гунів підкови голими руками... Потім — Сагайдачний. Хороший був дядько, і його вивчають трохи краще від усіх інших, тільки от не пам'ятаю, його похід на Москву мені викладали, чи я це сама дізналася?

Далі був Дорошенко, кажуть, гарно ходив на турків, а ще — він «де попедру» в одній народній пісні. Потім тиша і... Хмельницький! Подається генієм, без права на заперечення: чесний борець за права призначених.

Дуже побіжно вивчають усіх інших гетьманів, аби не перевантажувати студентів, і так — аж до Мазепи. І знаете, що? Є викладачі, які говорять, що він зрадив (!) Петра... Після Мазепи був Орлик з його

Конституцією і Полуботок зі скарбом — це, так би мовити, все, що нам потрібно знати.

Ну, ще ми знаємо, що останнім гетьманом був Розумовський (бо його брат — коханець імператриці Єлизавети), а останнім кошовим — Калнишевський, якого замурували на Соловках. Але, щоб знати про них більше, треба вивчати все самому, бо викладачі вважають це неважливим.

От такий скажений обсяг інформації ліплять в один рік!

Другий курс

Вчимо історію України у XIX столітті. Тобто за першій рік ми вивчили купувіків до нашої ери і XVIII століття нашої, а за другий — всього одне!

Більш нудного періоду в історії України я не знаю. Тільки в другій половині XIX сторіччя почало щось активне відбуватись. До того ж — повний штиль. І що, ви думаете, ми вчили? Правильно — гуртки, братства, товариства.

Третій курс

Новітня історія України. Тут ніби і все нормально. І часи вистачає на вивчення, і матеріалу. Але знову ж таки, як воно викладається?

Перше: мене дратує, що УНР і Директорія — красунічки, а Скоропадський — монстр. Чому так? Скоропадський був успішнішим і

Історія Карпатської України. Посібник

розумішим від провідників УНР, за коротесенький строк свого перебування при владі встиг чимало зробити.

Друге: ЗУНР — це що, не Україна? Чому вона вивчається лише у розрізі Акта злуки? Думаєте, багато студентів-істориків знають, хто такий Петрушевич? Аж ні! І чому злука лише із Західною Україною? Куди поділась злука з Кубанською Народною Республікою? Де Крим, який двічі (!) звільняли українці?

Третє: Державні утворення на території України 1918–1923 років, більш відомі як Отаманщина. Чому їх взагалі не вивчають? Дякую Горлісу-Горському, Ковалю, Шкляру і Коко-

Плакат Юрія Неросліка

тюсі, що я дізналась про такий період в історії.

Четверте: замість Другої світової ми досі вчимо «Велику вітчизняну» війну — вигадку радянської пропаганди... Чому так неохоче нам розповідають про події 1939–1941 років? Де спільні паради радянських і німецьких військ? Де кривава розправа над Карпатською Україною?

Де Катинь? Мой одногрупники-історики свято вірили, що це — згоріле село в Білорусі, а не місце розстрілу польської військової еліти. Страшно те, що якби під Смоленськом не впав літак з президентом Качинським, багато українців того і не візнали б...

Питання до міністра

Незважаючи на російську агресію, викладання нашої історії досі відбувається за старими програмами і зі старими вчителями, тому маю низку запитань до міністра освіти:

— Чому вояків дівізії «Галичина» вважають колабораціоністами, а тих, хто воював у такій же окупантійній радянській армії, — ні? Вони мають спільну природу й едину відмінність — ім'я тирана, якому вони, свідомо чи несвідомо, слухали.

— Чому про Орлика і Розумовського я більше дізнався з книжок Литовченка, ніж зі шкільної програми?

— Чому Отаманщину українцям відкривають не викладачі історії, а письменники?

— Чому в університетах та академіях наук не займаються розвинуванням міфів? А якщо займаються, чому ми про це не знаємо?

Шановні очільники Міністерства освіти і всі, кого це стосується: програма викладання історії України — це дуже важлива тема.

Гетьман Павло Скоропадський

Ми маємо вчити нашу молодь тому, що ми — країна з колосально багатою і дуже древньою історією.

Ми маємо показувати, де, хто і як намагається перекрутити, перебрати або вкрасти нашу історію. Ми маємо чітко заявити, що саме ми є правонаступниками Київської Русі.

Ми маємо пишатись всіма нашими героями, всіма, хто боровся за нашу Незалежність. Не принижувати, не очорняти і не забувати своїх славетних старінок на додому.

Поки ми не зламаємо стереотипи, не навчимо людей пишатись своєю історією, — нічого путного не буде. На жаль, зараз наша історія виглядає як суцільна поразка і гноблення. Пропоную перевернути все з голови на ноги — вивчати історію боротьби і здобутків!

Слава Україні!

Дмитро СІНЧЕНКО, координатор Всеукраїнської ініціативи «Рух державотворців»

<http://www.radiosvoboda.org>

середині навчального року», — пише журналіст.

Учням, здається, все одно, як змінюється програма. Поліна, учениця 9-го класу донецької школи № 14, лише сказала, що їй доводиться писати багато конспектів, бо жодних підручників немає. «Більше немає сенсу вивчати історію України. Ми не в Україні», — сказала вона журналісту.

«Лише дві теми з 52, які стосуються 30-х років і які вивчають учні 10-го класу, згадують «tragедію голоду 1932–1933 років». Це, здається, замало для страшної депопуляції сільської місцевості, яка змусила натовпи селян іти до міст, благати та помирати тисячами навесні 1933 року», — пише Е. Кремер.

Зі шкільного посібника для 10-11-х класів

СЕПАРАТИСТИ ПЕРЕПИСУЮТЬ ІСТОРІЮ ГОЛОДОРУ

Сепаратисти на сході України переписують історію Голодомору, замінюючи її більш «чистою» російською версією, згідно з якою голод був неминучою трагедією, яка спіткала весь Радянський Союз, пише журналіст New York Times Ендрю Кремер.

Невдовзі після окупації частини сходу України у 2014 році місцевим учителям історії сказали «викинути їхні українські книжки з історії на смітник». «Протягом декількох місяців учителі мали імпровізувати, допоки так зване «міністерство освіти» сепаратистів не оприлюднило настанову під заголовком «Матеріали щодо питань з викладання історії» для користування ними у другому семестрі. Сепаратисти буквально переписали історію у

КОЛИ РОСІЯ РОЗПОЧАЛА ВІЙНУ З УКРАЇНОЮ, АБО ІСТОРІЯ ОДНОГО ПІДРУЧНИКА

Російська Федерація доволі «легко» окупувала Крим, а потім зав'язла на сході України. Сьогодні багато людей шукаюти відповідь на запитання: «Чому Росія напала на Україну?». І дійсно, що ж спонукало велику за розміром державу порушити міжнародні договори і втягнутися в протистояння із демократичним світом? Думаю, стосовно цього є безліч відповідей та припущень, вигадок та висновків. Ще багато років будуть пояснювати причини цього безглазого вчинку. Але те, що такі події не бувають спонтанними, вже зрозуміло. Підготовку до захоплення України Росія розпочала вже давно.

Сила шкільного підручника

Однією з причин, чому все відбувається, є наявність надійного суспільного тилу. Коли 86% населення підтримують загарбницькі дії своєї держави, тоді можливо проводити доволі зухвалу політику. До поглинання України російське суспільство почали готовувати ще ззадалегідь. Зрозуміти це допоможе звичайний... підручник історії.

Спочатку давайте спробуємо зрозуміти, а що ж таке підручник? Яке місце він займає в системі освіти і взагалі в державі. Сьогодні державна система освіти (тобто така, яка фінансується з податків громадян) побудована за багатьма принципами. Але незмінним залишається система взаємодії вчителі – учень. Держава готує вчителів, пропонує кожен вчитель – це самостійний суб’єкт, який інтерпретує власні знання та намагається передати їх учням. І ось тут з’являється підручник. Саме він є квінтесценцією державної політики в освіті, саме за допомогою підручника держава вказує на необхідній шлях для вчителя та учнів. Крім того, підручник стає й засобом контролю за діяльністю вчителя.

Для розуміння проблеми нам необхідно ще розглянути питання викладання історії в школах Росії. Як і в більшості країн, історію, яку викладають у школі, поділяють на всесвітню історію та історію країн, в якій проживають. У Росії, як і в більшості пострадянських держав, викладання рідної історії має дві основні риси – це лінійність (викладання історич-

них процесів у хронологічній послідовності) та територіальність (розглядаються події та процеси, які проходили на територіях, що перебувають у складі держави на момент вивчення, хоча і бувають деякі винятки). Також у Російській Федерації вивчення історії держави відбувається за допомогою двох концентрів. Учні ознайомлюються із історією Росії у 6-9 класах (з давніх часів до наших днів), а потім у 10-11 класі знову вивчають історію з найдавніших часів, але вже поглиблено і відповідно профілю навчання.

Ще потрібо зазначити, що для того, аби підручник потрапив до школи, він проходить цілу систему відбору та отримує дозвіл державних органів. Крім того, підручники пишуться на основі програм, які затверджуються Міністерством освіти та науки РФ.

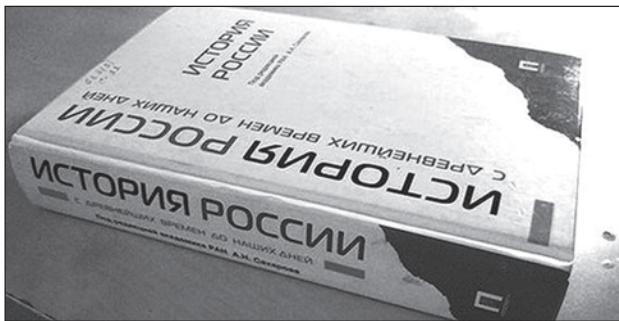
Шороку Міністерство освіти і науки Росії публікує Федеральний перелік підручників. Якщо у 2012 р. було рекомендовано 8 підручників з історії Росії, то у 2014 р. залишилося 5 підручників, і до вирішення питання підручників приєднався ще І Департамент державної політики в сфері загальної освіти.

Російські підручники «привласнюють» чужі території, культуру, мову...

Отже, перейдемо безпосередньо до підручника. Більш повне ознайомлення з історією Росії розпочинається у 6 класі. Тому розглянемо один з підручників, за допомогою якого і вивчається цей предмет. «Істория России. С древнейших времен до конца XVI века. 6 класс: учеб. для обще-

образоват. учреждений / А. А. Данилов, Л. Г. Косулина – М.: Просвещение, 2012. – 272 с.: ил., карт.» (далі будемо називати його просто підручник).

Цей підручник отримав схвалні відгуки Російської академії наук (№ 10106-5215 від 14.10.2011) і Російської академії освіти (№ 01-5\7-353 від 17.10.2011 р.). І на 2014 р. витримав уж 5 перевидань, тобто підручник зі змінами та доповненнями видавали ще з початку ХХІ ст.

З самого початку, на сторінці 7 (далі с. 7) російські учні починають ознайомлюватися із давньою історією § 1. Древнейшие народы на территории России і вже на с. 9 їм пропонується прочитати про гречки міста-держави Північного Причорномор'я та Скіфське царство. Текст так і починається: «Первые государства возникли на юге нашей страны... греческие мореплаватели основали города-государства – Ольвию, Пантикопей, Херсонес и др.». Пам'ятаючи, що одними основних принципів викладання російської історії є територіальність, спробуємо співвіднести це твердження. Півднем Росії в Європі є Ростовська область та Кавказьке узбережжя Чорного моря, а місто Ольвія знаходить на березі Дніпро-Бузького лиману неподалік міста Миколаєва (на відстані понад 600 км від російсько-українського кордону), давньогрецьке місто Пантікопей існувало на місці сучасної Керні, а давньогрецьке місто Херсонес – на місці Севасто-

поля. Тобто дванадцятьрічним учням російських шкіл розповідають, що південні хінської країни знаходиться на території іншої держави, а саме на території України.

А на наступній сторінці читаемо: «...в Северном Причерноморье появилось еще одно государство – Скифское царство. ...Оно занимало значительную территорию: от Дуная до степной части Крыма» (с. 10). Знову таки згадайте назву параграфа – «Давні народи на тер-

риторії», то потім відбувається гра слів «древнерусский – Русь – русский». Це підсвідомо закріплює розуміння та прив'язку до позначення території, яку займала Давньоруська держава, з поняттям «русский» і все, що пов'язано із суспільно-політичним життям у Давньоруській державі. При цьому часто розглядається територія, які не входять до складу Російської Федерації. Наприклад, на с. 26 згадується «древнерусская летопись «Повесть временных лет», на с. 28 розповідають вже про «...первых русских князей», а на с. 29 знову повертаються до назви «Древнерусское государство или Киевская Русь». С. 32-33 говорять про «русскую рать» та «русских купцов», а с. 45 «даруя» нам назву «Русская православная церковь», і вже на с. 47 підручник пише про § 6 Расцвет Древнерусского государства...».

Детальний перегляд підручника з історії Росії показує, що це відношення формується не тільки до українських земель. С. 129-134 розповідають про становлення і розвиток Великого князівства Литовського. Параграф отримав назву «Русские и литовские земли». В цьому параграфі зустрічаються цікаві твердження: так, на с. 129 читаемо: «Управлять русскими землями Миндовг поставил своего сына... стал монахом и передал власть русскому князю Роману Даниловичу», при тому, що Роман Данилович був сином короля Данила Галицького. На наступній сторінці читаемо, що «Гедемин обратил внимание на столицу Русского государства Киев», проте у XIV ст. не існувало Руської держави, до якої входило місто Київ. Окрім того, в підручнику поблажливо ставляться до літовців: с. 134 – «Более высокая культура русских земель, богатый государственный опытоказал положительное влияние на литовскую культуру и государственность», с. 134 – «Литовский народ стремился к сотрудничеству с населением присоединенных к Литве русских земель... русские

Другий параграф підручника розповідає про східних слов'ян, і на с. 15-16 описуються найбільші племенні союзи – поляни та ільменські словени. Якщо ільменські словени жили біля озера Ільмень та річки Волхви, то поляни – на берегах Дніпра та Десни (с. 15 «Наиболее многочисленными были поляне, обитавшие по берегам Днепра, недалеко от устья Десны»). А далі вже починаються семантичні ігри. Російські автори підручників дуже вільно поводяться зі словами та назвами, використовуючи слово «русский». Якщо спочатку вводиться поняття «давньоруський» (древнерусский), як у назві § 3 «Формирование Древнерусского государства» на основі назви

історії Росії і подивиться на карту: а ні Дунай, а ні степовий Крим не мають жодного відношення до Росії. Проте у російських школярів уже склалося уявлення про те, що Крим та Північне Причорномор'я – це територія Росії. Другий параграф підручника розповідає про східних слов'ян, і на с. 15-16 описуються найбільші племенні союзи – поляни та ільменські словени. Якщо ільменські словени жили біля озера Ільмень та річки Волхви, то поляни – на берегах Дніпра та Десни (с. 15 «Наиболее многочисленными были поляне, обитавшие по берегам Днепра, недалеко от устья Десни»). А далі вже починаються семантичні ігри. Російські автори підручників дуже вільно поводяться зі словами та назвами, використовуючи слово «русский». Якщо спочатку вводиться поняття «давньоруський» (древнерусский), як у назві § 3 «Формирование Древнерусского государства» на основі назви

історії Росії і подивиться на карту: а ні Дунай, а ні степовий Крим не мають жодного відношення до Росії. Проте у російських школярів уже склалося уявлення про те, що Крим та Північне Причорномор'я – це територія Росії. Це і є основа того, що російське суспільство не розглядає Україну суверенною державою і схвалює діяльність свого уряду в Україні.

Олег ОХРЕДЬКО,
експерт-аналітик Центру
громадянської просвіти
«Альменда»
<http://voicecrimea.com.ua>

У РОСІЇ НАМАГАЮТЬСЯ «ВІДВІЛИТИ» ІВАНА ГРОЗНОГО

Російський історик-любитель Олександр Мясников стверджує, що іноzemні вороги несправедливо очорнили постати Івана Грозного. Про це з посиланням на «The Wall Street Journal» повідомляється на сайті «InoPressa».

«Це була антиросійська кампанія. Це історія європейських піарників про те, що в Москві існує страшний тиран», – пояснив Мясников.

Виставка (їдеться про виставку «Моя історія. Рюковичі», що експонувалася в московському «Манежі»), яку допоміг організувати 60-річний Мясников, фінансувалася урядом, її відвідав президент РФ. Мясникова запросили прочитати лекцію на щорічному кремлівському семінарі для регіональних чиновників, де їх ознайомлюють з лінією партії на найрізноманітніші теми.

Деякі вітрини виставки були ніби взяті з сьогоднішніх випусків новин. Так, в експозиції негативні відгуки про Івана Грозного названі «першою інформаційною війною в пресі Європи», що збургася з санкціями після вторгнення царя на територію західного сусіда.

В інтерв’ю Мясников назвав виставку противагою російським музеям, де «панує нудьга». За словами організаторів, безкоштовну виставку відвідали сотні тисяч людей. Найбільшу увагу привернув розділ про Івана Грозного. «Навіть у Росії його переважно вважають жор-

Ілля Рєпін. «Іван Грозний і син його Іван 16 листопада 1581 року». 1885 р.

стоким тираном», – зауважує автор. Тим часом, Мясников заявив, що Іван Грозний багато поганого, але вбивство власного сина і винищення тисяч людей при атаці на Новгород – це «вигадки».

Ще раніше група православних істориків і діячів Росії звернулися з листом до міністра культури РФ з вимогою прибрести з Третьяковської галереї знамениту картину Рєпіна на цю тему, мовляв, цей твір «ображає патріотичні почуття росіян». Наступною, напевне, буде вимога переписати відповідну главу в «Історії государства Российской» Карамзіна...

Н. М. Карамзін
Історія государства Российской
Глава V

...В старшем, любимом сыне своем, Иоанне, Царь готовил России второго себя: вместе с ним занимаясь делами важными, присутствуя в Думе, объезжая Государство, вместе с ним и сластолюбствовал и губил людей как бы для того, чтобы сын не мог стыдить отца, и Россия не могла ждать ничего лучшего от наследника. Юный Царевич, не быв вдовцом, имел тогда уже третью супругу, Елену Ивановну, роду Шереметевых: две первые, Сабуро-ва и Параскева Михайловна Соловьева, были пострижены. Своеволь-

но или в угодность родителю меня жен, он еще менял и наложниц, чтобы во всем ему уподобляться. Но, изъявляя страшное в юности жесточество сердца и необузданность в любострастии, оказывал ум в делах и чувствительность ко славе или хотя к бесславию отечества. Во времена переговоров о мире, страдая за Россию, читая горесть и на лицах Бояр слыша, может быть, и всеобщий ропот – Царевич исполнился ревности благородной, пришел к отцу и требовал, чтобы он послал его с войском изгнать неприятеля, освободить Псков, восстановить честь России. Иоанн в волнении гнева закричал: «Мятежник! Ты вместе с Боярами хочешь свергнуть меня с престола!» и поднял руку. Борис Годунов хотел удержать ее: Царь дал ему несколько ран острым жезлом своим и сильно ударил им Царевича в голову. Сей несчастный упал, обливаясь кровью. Тут исчезла ярость Иоаннова. Побледнев от ужаса, в трепете, в исступлении он воскликнул: «Я убил сына!» и кинулся обнимать, целовать его; ударила кровь, текущую из глубокой язвы; плакал, рыдал, звал лекарей; молил Бога о милосердии, сына о прощении. Но Суд Небесный совершился.. Царевич, лобзая руки отца, нежно изъявлял ему любовь и сострадание; убеждал его не предаваться отчаянию; сказал, что умирает верным сыном и подданным... жил четыре дня и скончался 19 Ноября в ужасній Слободі Александровській.. Там, где столько лет лілія кровь невинних, Иоанн, обагрений сыновнею, в оцепенении сидел неподвижно у трупа без

пиши и сна несколько днів... 22 Ноября Вельможи, Бояре, Князя, все в одежде чорної, понесли тело в Москву. Царь шел за гробом до самой церкви Св. Михаила Архангела, где указал ему место между памятниками своїх предків. Похребення було великолепно і умільно. Все оплакивали судьбу державного юноши, который мог бы жити для счастья и добродетели, если бы рука отцовська, назло природе, безвременно не ввернула его в разврат, и в могилу! Чоловечество торжествовало: оплакивали и самого Иоан

ОДЕСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ КІНОФЕСТИВАЛЬ: ПАРАД РОСІЙСЬКОГО ГЛАМУРУ

ЛИШЕ СТАВШИ УКРАЇНСЬКИМ ЗА ФОРМОЮ І ЗМІСТОМ, ОДЕСЬКИЙ КІНОФЕСТИВАЛЬ, НАРЕШІ, СТАНЕ СПРАВДІ МІЖНАРОДНИМ. ВРАЖЕННЯ КІНОЗНАВЦЯ-ДІАСПОРЯНИНА ВІД ШОСТОГО ОМКФ

Серед цілей, які ставить перед собою кожен міжнародний кінофестиваль, одна поєднання першого місце. Чи це Каннський, чи Берлінський, чи Сан-Себастьянський, чи Торонто, чи Сіднейський, — кожен із них популяризує й підтримує, насамперед, свій національний кінематограф. Це — акціона. А що, коли свого національного кінематографа у звичному сенсі слова немає? Або той, що називають національним, якось надто подібний на кінематограф сусіда? Тоді маємо Одеський міжнародний кінофестиваль. Таке враження невідступно переслідувало мене два роки тому, коли я вперше спостерігав чи не найгучніший і найбільш розрекламований український кінофест із міжнародною акредитацією. Такого, відверто скажу, неприємного враження я сподівався позбутися цього року, коли їхав до чудового й завжді гостинного для мене міста Одеси.

ОМКФ не бачить підтримку українського кінематографа як свій найперший пріоритет

Мої надії розвіялися вже на відкритті. Найбільший міжнародний кінофест Нью-Йорка «Трайбека» асоціюється з ім'ям його засновника Роберта де Ніро, мекка незалежного фільмства «Санденс» відомий як дитя Роберта Редфорда. Одеський же кінофест пов'язують із особою Вікторії Тігіпко, його натхненниці й генеральною директоркою. Тому я особливо уважно слухав те, що вона казала на урочистій церемонії відкриття в Театрі музкомедії імені Водяного 10 липня 2015 р. Вона натхненно говорила про намір у майбутньому показати глядачеві ще більше нового, цікавого й талановитого світового кіно, особливо європейського й східноєвропейського. Але найпромовистішим було те, чого вона НЕ сказала, — як вона бачить роль Одеси в підтримці, поширенні й продажу українського кінематографа якого саме українського кінематографа. Виходило, що ніяк. Виходить, що на відміну від усіх без винятку найвідоміших у світі форумів кінематографа, Одеський фестиваль не вважає підтримку українського кінематографа пріоритетом. На закритті фестивалю пані Тігіпко таки сказала про цей пріоритет у її баченні майбутнього. Почекаймо наступного року.

Своєю промовою пані Тігіпко справила на мене враження меценатки, якій некомфортно в середовищі української культури. Вона не згадала майже нічого посушального, на відміну від поверхово-декоративного про імператив розвивати, насамперед, українське кіно, плекати, насамперед, український талант, давати світу нагоду почути український голос. Пані Тігіпко говорила російською, наче на підтвердження того, що ми не в Україні, а в Ново-росії, так, наче не йде війна, в якій українців убивають за їхнє бажання бути незалежними від Москви. Вона говорила російською, наче солідаризуючись із кремлівською мандрою, що українці й росіяни — це «єдиний народ». Можливо, враження явної некомфортності Вікторії Тігіпко в українському середовищі складалось ще й від того, що замість «український» я постійно чув «отечественний», замість Україна — «страна», позиченого чи не з лицемірного гласу «Єдина країна. Єдина страна». Власне, це останнє і є ключиком до розуміння того, що справді має місце на Одеському кінофестивалі.

Гасло, яке виринуло негайно після Майдана

ну, ставило собі за мету злити революційну енергію мас у стару каналізацію олігархічного статусу кво. Революційне українське в ньому не лише ототожнювалося з імперським російським спочатку на мовному, а тоді й ідейному рівні, а й спрітно використовувалось як національний фасад. За ним ховається стара олігархія з її перевіреними «цінностями», ставленням до власної країни. Особливої різниці між Одеським кінофестом епохи Януковича й епохой Порошенка я не помітив. На червоному килимі, наче нічого не сталося, дефілювали серед кіношників іменитості України й Одеси ті ж члени Парти регіонів, тим разом із хваљою зміненими і ще не кінця одіозними новими політичними вивісками. З першого моменту українське було незмінно останнім, а російське — мова, ідеологія, смисли, гламур, погляд на світ — незмінно першим.

Урочисте відкриття зрежисерували так, щоб російське асоціювалося в свідомості глядача з модерністю, космополітизмом, гламуром і престижем, а українське — з провінціалізмом, забитістю й повною непривабливості. Як це можна зробити? Просто, наприклад, подати глядачеві кінонарізку цитат геній світового екрана, почавши її з росіяніна Андрія Тарковського, мовляв, він — найгендальніший на світі, а тому перший. Далі за ним цитати інших велитів десятої музи — американців Беті Дейвіс, Стенлі Креймера, Стівена Спілберга, іспанця Луїса Бунюєля, поляка Романа Полянського, італійця Федеріка Фелліні. Всі російською, мовляв, світовою мовою, напевно ж, тому, що всі вони так і говорили. Нарізку закривав українець Олександр Довженко, єдиний, що був заститований українською. «Совпаденіє? Не думаю».

Рекламні й інформаційні матеріали фестивалю були головною українською й англійською. Проте це також фасад, до того ж досить дірявий. Фільми учасників національного українського конкурсу організатори представляли публіці російською, іхнє обговорення на прес-конференціях велося російською. Навіть коли автор фільму «Жива ватра» Остап Костюк говорив українською з глядачем, до нього чомусь приставили ведучого, який ігнорував режисера й вів вечір російською, в такому знайомому форматі мовної шизофреної. Analogічна процедура повторювалася на ряді презентацій міжнародних кінопроектів в Одеській кіностудії, на секції кінопринку в кінотеатрі. окрім заходів, які оголосували й вели державною мовою цієї країни, чомусь не змінювали незвичайного враження, що ОКФ — це платформа на українській, а російській культурі з її явним презирством до українства.

Такий брак самопогави, поваги до власної країни суперечить практиці інших великих міжнародних фестивалів. Підозрюю, що організатори ОКФ мали не одну нагоду побувати на них. Наприклад, Міжнародний кінофестиваль у Сан-Себастьяні, Іспанія, один із п'яти найважливіших у Європі, має три офіційні мови: перша — баскська, друга — іспанська й третя — англійська. Я запитав гостю ОКФ, француженку Лоран Ерсберг, генеральну директорку «Форуму Образів» (Forum des Images), однієї з найважливіших сьогодні французьких кінематек, чи уявляє вона, щоб якийсь із кінофестивалів в Франції проводився не французькою. Вона зі сміхом зімкнула таку ідею.

Кожен фестиваль — це засіб продавати світові національні кіно країни, що його проводить. Ця акціона ставить під серйозний сумнів рацію існування ОКФ у тому недов-

українському форматі, на якому наполягають його організатори. Українського національного кінематографа за малим винятком сьогодні не існує — ні в актуальній дійсності кіновиробництва, ні в уяві тих, хто це кіновиробництво монопольно контролює в Україні. То що ж тоді продає країні й світові Одеський кінофестиваль? Вочевидь, кінопродукт, який активно упаковується як український, або, як воліють казати в кіно- і навколо кінематографічних колах, «вітчизняний» кінематограф.

Що таке національне кіно?

Тут теж не все просто, і щоб розібратися, що ж це за «вітчизняне» кіно, нагадаймо собі головні критерії національного кінематографа. Національним у світі вважають кінематограф, що має певний перелік обов'язкових властивостей. Серед них найважливішими є властивості змістові. (Докладно про це пише британець Ендрю Гіксон (Andrew Hickson) у своїй відомій і досі не перекладений українською статті: The Concept of National Cinema, 1989). По-перше, національний фільм — це оповідь (історія), занурена в культуру, сьогодення, колективний досвід чи історичну пам'ять свого народу — справжні чи вимислені. Така зануреність — чітко проглядається в кожному класичному жанрі голлівудського фільму. Яким би глобальним, універсальним і загальнолюдським хтось не називав його, американський кінопродукт завжди був і лишається національним у всіх його жанрах. Так, вестерн (Stagecoach, Butch Cassidy and the Sundance Kid, Unforgiven), гангстерський фільм (Scarface, Godfather, God's Folly), фантазія (The Thief of Bagdad, King Kong, Wizzard of Oz), романтична комедія (Roman Holiday, When Harry Met Sally, Moodstruck), анімація (Snow White and the Seven Dwarfs, Pinocchio, Lion King, Shrek), навіть фантастика (A Space Odyssey, Back to the Future, E.T.) — всі без винятку несуть упізнавані національні наративи (історії) та явне національне забарвлення. Теж можна віднести до французького, італійського, польського чи канадського кіно.

По-друге, це — персонажі, з якими національний глядачеві легко ототожнити себе. За своїм виглядом, поведінкою, жестами, рисами обличчя, екранними колізіями вони стоять і прагнуть стояти поряд із національним глядачем. Національний персонаж прямує пов'язаний із феноменом кіноізріки, ретельно виліченого на екрані, в пресі, в супільній свідомості образу жінки чи чоловіка, які є уособленням національного архетипу, типажами, що мають яскраво виражені позитивні, часто ідеалізовані риси свого народу. Кіноізріка завжди спочатку національна і вже тоді світова ікона. Первинна асоціація кіноізріки з національним настільки сильна, що змушує світ забути, що вона могла народитися в зовсім іншій країні. Так, уродженець Італії Рудольф Валентино — це зірка американського екрана, і в цьому сенсі американська, а не італійська кіноікона. Відтак кожен національний кінематограф має власних героїн та герой і власних кіноізрірок, носіїв того, що прийнято вважати національним характером, національним духом. Як такі вони вкрай рідко переходят із країни в країну, не втрачаючи іконічності. Їхні національні колорит якраз заважає їм ставати «екранними космополітами». Софія Лорен — це, насамперед, італійська зірка, тісно пов'язана зі своєю материнською культурою, мовою, кінематографом, незважаючи на те, що вона зімнілася у французьких чи американських фільмах, змінюючи мову. Так само Ален Делон, Філіп Нваре, Катрін Денев (а не споторене рос. Деньов) — це, насамперед, французькі кіноізріки, немислимі пози національною мовою й культурою. Британці Лоренс Олі'є, Джон Гілгуд, Мері Сміт й багато інших ніколи не сприймалися американськими, хоча також зімнілися в Голлівуді, власне, через свій іконічно-англійський образ на екрані.

По-третє, національний кінематограф — це національна мова. Цей критерій національного кінематографа настільки самоочевидний для американців, французів, італійців, росіян, поляків і так далі, що поза національною мовою і без неї вони не уявляють своїх фільмів. Національна мова настільки нерозривно пов'язана з національним фільмом, що самі режисери, сценаристи й актори бачать її як єдиний можливий спосіб озвучення своїх екранних історій. Славетний американський кінорежисер, сценарист й актор Пітер Богданович якось сказав це коротко і без недомовок в інтерв'ю зі мною для легендарного «Кіно-Кола»: «Якби я зняв свої

«Телекритика» публікує враження директора-засновника Українського кіноклубу Колумбійського університету (США) Юрія Шевчука (на фото) від VI Одеського міжнародного кінофестивалю, який він відвідує вже не вперше. З думкою пана Шевчука щодо «російськості» ОМКФ багато в чому можна посперечатися. Втім, автор звертає увагу на важливі речі, які зараз активно дискутуються в кінематографічному середовищі: що таке національне (українське) кіно і які риси мають вирізняти український кінофестиваль.

фільми «Останній сеанс» чи «Паперовий місяць» японською, то це були б японські фільми. Національний фільм існує в тісному спілку з національною мовою. Тому Фелліні не італійською — це не зовсім Фелліні, а для справжніх поціновувачів — це зовсім не Фелліні». Таке ж можна сказати до багатьох інших світових майстрів екрана, таких, як британець Альфред Гічкок, американець Мартін Скорсезі, іспанець Педро Альмодовар, швед Інгмар Бергман, поляк Анджей Вайда чи німець Райнер Вернер Фасбіндер.

Кіно є потужним чинником розвитку, поширення й підтримки своєї мови. Найславетніші кіноактори світового екрана — це, в тому числі, й близькі майстри слова. Позбавити рідної мови таких зірок, як Беті Дейвіс чи Кері Грант, Мерілін Монро чи Марлон Брандо, Пенелопе Крус чи Марчелло Мастрояні, Стефанія Сандреллі чи Жан Габен, — означало б позбавити кожного з них неповторності й великої частини їхньої екранної присутності. Саме кінематограф породив особливо витончений і складний жанр літературної творчості — мистецтво писання сценаріїв, близьких діалогів, що поривають уяву, змушують зачарованого глядача знову перегравати в голові почуте в кінотеатрі після перегляду фільму. За багато десятиліть національні кінематографи створили цілу скарбницю крилатих фраз, влучних висловів, — кожен своєю національною мовою, часто пов'язаних із кіноізрікою, яка промовила їх з екрана, часто зібраних та опублікованих цілими книжками. Пересічний американський глядач скаже вам, що не єтож інший як геніальна Мей Вест казала: «З двох зол я завжди вибираю те, якого ніколи не пробувала», або «Коли я добре, я дуже добра, коли я погана, я ще краща», або «Загалом я уникаю спокус, за винятком тих, уникнити яких я не можу». Кіно — це чудова лабораторія мовоної творчості, яку близькавично підхоплюють мільйони. Воно живить мову свіжою кров'ю нових висловів, лексичних інновацій, сленгу і, що особливо важливо, надає їй престижу, робить її живою, модною, цікавою. Саме в кінотеатрі відбувається передача мови між поколіннями її носіїв. Саме національне кіно забезпечує невмиращість і життєву силу національній мові.

По-четверте, національний кінопродукт

Дивлячись національний фільм, глядач відчуває й розуміє свою відмінність від інших народів, свою неповторність, багатство й самодійність. У цьому сенсі національний кінематограф є тим місцем, де тисячі й мільйони його глядачів почиваються частиною однієї спільноти, об'єднаної історичним досвідом, пам'яттю, культурою, мовою, надіями, розділеним відчуттям національної гордості й патріотизму.

Серед цих критеріїв громадянство фільмів — режисерки, сценаристки чи акторки — може не мати визначальної ваги. Історія знає багато випадків, коли талановиті чужинці ставали виразниками національного духу іншого народу. Згадаймо геніального Саркіса Паражанянца (Сергія Параджанова), вірменина за походженням, грузина за народженням та українського націоналіста за судимістю з його «Тінями забутих предків». Чи поляка Романа Полянського, який дав американському кіноканонові «Китаймісто» (Chinatown), чи мексиканца Альфонсо Квадриона з його геть іспанським «Лабіринтом Пана», чи поляка Анджея Вайду з його французьким «Дантоном». З іншого ж боку, є фільмари, які все життя творили серед народу, виразниками національного духу якого у вищеписаному сенсі вони так ніколи й не стали (Кіра Муратова, Роман Балаян). Відтак для національного кінематографа має вагу не політичне, а екранне громадянство — те, чий дух, чий сподівання, солідарність із яким народом режисер або актор виявляє у своїх творіннях.

Це, серед іншого, передбачає й солідарність мовною. Власне, відсутність останнього, наприклад, у фільмографії Богдана Ступки чи Ади Роговцевої пояснює те, що ці актори так і не піднялися до рівня національних кіноікон. Російське екранне громадянство киянина Олексія Горбунова сьогодні гостро дисонує з його новознайденим образом українського патріота (серіал «Гвардія»), наскрізь фальшивого простірінко тому, що не тільки говорить з екрана мовою ворога, а й не має в собі нічого питомо українського як екранний образ, а не реальна людина. Це — невблаганна логіка національного кінематографа, за якою не можна поєднати непоєднуваного — український дух із російською ідеологією й культурою, що його завжди нищила й нищить.

Чи є українським будь-що, зняті на території України або людиною з українським громадянством?

Програма національного кіноконкурсу в Одесі складалася з двох розділів: повного й короткого метра. Перша включала переважно продукти «вітчизняного», а не українського наповнення. Українське подавалося радше в географічному розумінні України, просто як територія, а не в поступному, як цивілізації. Прихильники першого переконують, що українським є будь-що, зняті на території України чи людиною з українським громадянством. У реальності це майже завжди означає російськомовний продукт, позбавлений істотних національних ознак. Такі фільми гарно описує советське слівце «вітчизняний», одиниця імпліцитної, а не прямої номінації. Воно зручно дозволяє кожному вкладати свій власний смисл у слова «вітчизна», на відміну від Україна, і «вітчизняний», на відміну від українського.

Гарно віданий українською й англійською каталог фестивалю сором'язливо не вказує, якою мовою кожен фільм — учасник конкурсу. Це — не випадковий недогляд. У кожній іншій країні національний конкурс автоматично передбачає фільми національною мовою. В Україні ж усе навпаки. З шести повнометражних фільмів — лише два з українською тематикою й мовою. Це — документальний «Жива ватра» режисера Остапа Костюка та художній «Політ золотої мушкі» Івана Кравчишина. Українська класифікація решти чотирьох є проблематичною.

Художній фільм «Captum» (реж. Анатолій Матешко), як застеріг на прес-конференції автор, зовсім не про російсько-українську війну, а про те, на що перетворюється кожна людина у війні, про те, «як людина, доведена до відчая, трансформується у звіра». Претензія на «загальнолюдські цінності» — це чисто російська ідея-фікс. Як свого часу писав австралійський літературознавець Марко Павлішин, в ідеології колоніальних імперій імперські — це завжди універсальне, інтернаціональне і, звичайно ж, загальнолюдське. Так само все, що стосується колонізованої культури, — завжди провінційне, містечкове й не варте уваги. За такою атрибуцією «цинностей» лише російська мова надається для загальнолюдського. Підозрюю, що звісі і вибір мови авторами фільму. У мовному сенсі «Captum» навіть не намагається подавати себе українським. Усі його персонажі говорять тільки російською без обов'язкового тепер шизофреногенного спарювання з українською чи суржиком. Як у реальності теперішньої російсько-української війни людська мова в фільмі втрачає притаманній їй функції розрізнення свого від чужого. Глядач лишається із враженням, що це — не війна між двома країнами, а громадянська війна росіян із росіянами. В

самому кінці, щоправда, чомусь лунає ледь чутна українська пісня.

Два інші учасники національного повнометражного конкурсу так само навіть не намагаються бути українськими. Це — польська документальна картина «Дубук. Історія мандрівних душ» режисера Кшистофа Копчинського (співвиробництво Польщі, України та Швеції) та художній фільм Єви Нейман «Пісня пісень». Вочевидь, їх включили до національної української програми для кількості, бо інших просто не було.

Таке досить спанцелічливе представлення на Одеському кінофестивалі українського кінопродукту, насамперед, як географічно, а не культурно зумовленого, свідчить не стільки про нерозуміння тими, хто відбирає фільми, та головними кінопродуцентами в Україні того, що ж таки є національним фільмом. Підзорюю, що для них нічого нового тут немає. Тут ідеться про їхнє небажання, по-перше, керуватися світовою практикою, а по-друге, — стати на позицію власного народу в історичний момент, коли все українське стало об'єктом агресії.

Під час презентації одного з теперішніх кітів вітчизняного кіновиробництва Film.ua Group я попросив представницю цієї компанії назвати основні змістові критерії, за якими вони визначають український національний кінопродукт. У відповідь я почув, що ці критерії в процесі опрацювання, мовляв, їх поки що немає. Насправді, вони є й активно практикуються в усому світі, в тім числі в Росії, на яку, здається мені, ментально, культурно й ідеологічно орієнтується в Film.ua Group. Насправді ж, ми бачимо, як цей та інші кінопродуценти, що монопольно контролюють український ринок, нав'язують суспільству колонізаторські поняття національного кінематографа з тим, щоб узагалі виключити з нього вищезгадані критерії. Сьогодні Film.ua Group разом з іншими кіновиробниками активно лобіює закон про кіно, який би легітимізував колонізаторську й антиукраїнську по суті концепцію національного кінопродукту. Хорошим прикладом втілення її є творчість режисерки Оксани Байрак, співпрацею з якою пишається Film.ua Group.

ОМКФ має стати платформою, насамперед, українського кінематографа

Одеський кінофестиваль знову змушує говорити про кричущий парадокс, який має місце в сучасній Україні. Російська агресія, анексія Криму й окупація частини Донбасу, тисячі вбитих росіянами українців були для всієї України моментом істини. Росія нарешті постала в очах навіть найбільших своїх малоросійських прихильників тим, чим вона завжди була, — смертельним ворогом. Сьогодні російська культура, що від Державіна й Пушкіна до Солженицина і ганебного «списку п'ятиста» завжди виступала апологетом імперської агресії й загарбань, катастрофічно девальвується по всьому світові. Однак вона чомусь не втраче престижу серед деякої частини українців, які намагаються говорити за весь народ. Це — не стокгольмський синдром жертв, що закохується у свого гвалтівника, це — наслідки роботи «вітчизняних» мас-медій і, зокрема, ТБ й інших платформ, що й далі відкрито й безкарно пропагують російське. Як наслідок престижу російського в Україні й тепер зростає, а престиж українського падає. Цей парадокс можна зрозуміти, спостерігаючи за тим, як саме «упаковує» себе для публіки Одеський кінофестиваль.

Кожен кінофестиваль — це за визначенням парад гламуру і гламурного. Запозичене від англійського glamour (глемор) через російську і з російським споторвorenням «гламур» значить «приваблива» за хохлива якість, що робить певних людей і речі особливими і пожадними». Гламур у сучасному суспільстві — це цінність масової культури й, насамперед, культу кінозірок, цих чи не перших носіїв гламуру. Це — спосіб для кожного обивателя відчути себе причетним до чужої слави, досягнені і успіху просто завдяки можливості споглядати зірку кіно, поп-музики, політики. Гламур — це не стільки чужа слава, скільки відчуття причетності до неї будь-кого, хто позбавлений найменшого шансу її здобути. І слава, й ілюзія обивательської причетності до неї фабрикуються, насамперед, для того, щоб продати — чи фільм, чи пісню, чи акторку, чи співака, чи режисера — і створити у споживача переконання, що, купивши продукт, він і сам стане гламурним. Гламур має важливий момент фабрикації несправжніх цінностей, які оревчуються, коли оволодівають обивательською уявою. Гламур завжди підіймає не лише пожаданість, а й престиж і вартість культури в очах маси.

Сьогодні за малими винятками гламур є антитетичним, геть чужим для культури української не тому, що остання якось особливо глибока, серйозна й високочола. Відсутність гламуру в ній — це ще одна спадщина російського колоніалізму. Століттями росіяни зображали українське як провінційне, нецікаве, антиінтелектуальне й непривабливе. Українське сьогодні майже ніколи не презентують гламурним ані на «вітчизняно-

му» телебаченні, ані у «вітчизняній» пресі. Одеський кінофестиваль, як раніше, так і зараз, — це парад російського гламуру. Останній за найменшою можливості паразитує на престижі світового кінематографа, представляючи його українцям російською мовою, представляючи його тісно пов'язаним із російським кіно, зацікавленим у Росії, а не Україні. Це особливо легко робить й побітися з чужеземними гостями, які часто уявлення не мають про Україну й думають, що вона посуть мало чим відрізняється від Росії. Це враження в них створюють самі організатори фестивалю, які проводять майже кожну міжнародну презентацію російською, а як не російською, то все одно умудряються постійно маргіналізувати українську.

Протягом усього свого шестирічного існування Одеський міжнародний кінофестиваль уперто наполягає на своїй російськості, — насамперед, мовній, але й ідейній теж. Тим самим він прирікає себе на глибоку провінційність і вторинність симулякру. Своєму часу в свідомості советської людини фабрикувалося переконання, що «велика російська культура» не просто прогресивна й інтернаціональна, але й така, що цілком здатна замінити собою світову. Все світове кіно дублювалося російською так, що глядач звик до фантастичного переконання: весь світ говорить російською. Водночас дубляж забороняли робити мовами советських меншин. Світова література, та, яку вибірково перекладали як ідеологічно прийнятну, перекладалася російською. Її переклад неросійськими мовами в імперії не допускався. Як наслідок гомо советікус настільки глибоко переконаний, що російське — це і весь світ, що реальна світова культура його не цікавить, ба навіть викликає ксенофобську паніку. Наполягаючи на своїй російськості, ОКФ виглядає сумною копією московського оригіналу, колоніальним симулякром, імітацією російських імперських цінностей і смислів, які, здавалося б, назавжди мали лишилися в XIX столітті. Намагаючись поєднати неподінну — українське з російським, гноблене з імперським, козацьке свободолюбство з ординським рабством, людську гідність із дикунським її пониженням, демократичні цінності зі «скрепами русского мира», організатори прирікають свій фестиваль на жалюгідну роль ідеологічного забезпечення гібридної війни Кремля проти України. Намагання поєднати неподінну виглядає просто по-зрадницьким сьогодні, коли Кремль анексував українські території, тисячами вбиває реальних, не екранних українців, організовує терористичні акти в українських містах, в тім числі і в Одесі.

Однак не все так погано й гніто. Одеський кінофестиваль може мати осяйне майбутнє за умови, що він докорінно переосмислить себе в термінах власної держави, культури й мови, відчувиши за собою український народ із його історичною пам'яттю, досвідом і сучасними викликами. Ставши платформою, насамперед, українського кінематографа, культури й ідентичності — однозначно, підкреслено й гордо, — Одеса вміТЬ опинитися поза всякою конкуренцією з усіма іншими кінофестивалями світу. Вона вміТЬ набуде змістової неповторності, привабливості й цінності для решти світу, яка гарантуватиме не лише глобальну зацікавленість, а й комерційний успіх. Лише ставши українським за формуою і змістом, Одеський кінофестиваль, лекторами й таємством, стає справді міжнародним у модерному сенсі слова.

Юрій ШЕВЧУК,
лектор, директор-засновник Українського
кіноклубу, Колумбійський університет,
Нью-Йорк

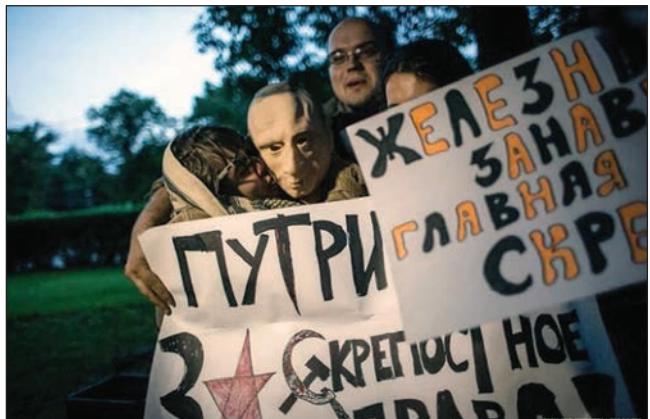

«Золотим Дюком» у категорії «Найкращий український повнометражний фільм» відзначено стрічку «Пісня пісень» Єви Нейман виробництва «1+1 Продакшн».

ЯК ЗАБОРОНА РОСІЙСЬКИХ СЕРІАЛІВ ВПЛИНУЛА НА УКРАЇНСЬКИЙ КІНОРИНОК

Втрати роботи, з одного боку, й боротьба з російською пропагандою, з іншого, — хоч офіційна заборона російських серіалів в Україні діє тільки частково, українські актори та продюсери вже відчувають наслідки. Російський телеринок був надглобальним покупцем українських послуг, кажуть вітчизняні кіновиробники. І тут же додають, що вже шукають нових партнерів.

Офіційна заборона російських серіалів в Україні на практиці діє тільки наполовину, розповідають ті, хто бере безпосередню участь у виробничому процесі кіно- і телепродукту. І хоч кільк

У МОСКВІ ЗАТРИМАЛИ УЧАСНИКІВ «ПРОУРЯДОВОЇ» АКЦІЇ ПІД НАЗВОЮ «МАРШ ВАТНИКІВ»

У Москві затримано 6 учасників проурядової акції. Як повідомляє сайт ОВС-Інфо з посиланням на очевидців, поблизу оглядувого майданчика на Воробйових горах кілька людей проводили флешмоб «Марш ватників», зображені затяхи прихильників нинішньої влади в Росії. Серед них чоловік у масці президента Росії Володимира Путіна, а на одному з плакатів патріоти перехрещені в «путріотів».

Раптово з'явилися співробітники ОМОНа й опе-

ративники центру «Е» (Головне управління з протидії екстремізму МВС Росії — ред.), які затримали шістьох активістів та супроводили їх до районного відділу внутрішніх справ «МДУ».

Затриманим інкримінується стаття 20.2 Кодексу про адміністративні порушення («Порушення встановленого порядку організації або проведення зборів, мітингу, демонстрації, ходи або пікетування»). Максимальне покарання за нею — 15 діб арешту.

У РОСІЇ ЧОЛОВІКА, ЯКИЙ ВІДБІВ ГОЛОВУ ЛЕНІНУ, ЗАСУДILI ДО РОКУ ТЮРМИ

Суд у Томську засудив уродженця Кемеровської області Росії до одного року обмеження волі, визнавши його винним у пошкодженні пам'ятника Леніну в селі Моряковський Затон Томської області. Про це повідомляє російська агенція «Інтерфакс» із посиланням на прес-службу обласного суду.

Чоловіка визнали винним в акті вандалізму, вчиненому за мотивами ідеологічної, політичної ненависті. У середині травня чоловік, будучи в стані алкогольного сп'яніння, кувал-

дою обезголовив пам'ятник Леніну. Була порушена кримінальна справа за статтею «Вандалізм».

На сьогодні на постаменті залишилися лише ноги Леніна, після того, як 19 липня місцевий житель вирішив зробити селфі з обезголовленим пам'ятником. Під час цього у гіпсової скульптури, встановленої в 1970 році, відвалився торс, а місцевий житель потрапив до лікарні.

Обговорюючи інцидент у соцмережах, жителі Томська запропонували залишити унікальний «пам'ятник ногам Леніна» для заличення туристів.

<http://www.radiosvoboda.org>

ЗА «ХОХЛАМИ» ЩЕ ПОПЛАЧЕТЕ...

Московські туристи, які вирішили провести відпустку в окупованому Криму, висловлюють своє здивування стосовно цін та рівня сервісу. У мережі з'явився відеоролик, який зняв підприємець з Ялти, котрий підвозив сімейну пару із столицею РФ. «Та як вам сказати?.. Ви вже п'ята, хто з сумом згадує минуле... Ми ти роки поспіль їздимо до Криму. І, звичайно ж, при хохлах було якось дешевше, веселіше, ситніше і багатше. Ціни московські у вас... Люди не можуть собі нічого дозволити... Туристів стало менше і купівельна спроможність стала гірша...» — зазначили туристи.

Переглянути ролик з цими одкровеннями можна за посиланням — http://gazeta.ua/articles/life/_pri-hohlah-bylo-kakto-deshevle-veselee-isytnee-moskvichi-u-krimu/637534

ІСТОРИЯ О Т. Н. ПОДВИГЕ «ГЕРОЕВ-ПАНФІЛОВЦЕВ» БЫЛА ФАНТАЗІЕЙ ЖУРНАЛИСТОВ «КРАСНОЙ ЗВЕЗДЫ»

Государственный архив России опубликовал документ о т. н. подвиге «героев-панфиловцев». Речь идет о секретной справке-докладе главного военного прокурора СССР Николая Афанасьева, сделанном еще в 1948 году. В нем сообщается, что вся эта история была фантазией журналистов.

Хорошо еще, что справку-доклад главного военного прокурора СССР расекретили не до 9 мая...

Подвига под деревней Дубосеково, оказывается, не было в помине.

Все это, оказывается, высосали из пальца умельцы «Красной Звезды», гнавшие погонные бумажные метры героизма для поднятия боевого духа — и чтобы самим на фронт не пойти, наверное.

«Великая Россия, а отступать некуда...» — мы и раньше понимали, что это туфта: ну, не говорят в бою чеканными афоризмами, другое говорят, идя под танки... — но чтобы туфой в этой истории было вообще все, представить, конечно, было трудно... И тем не менее. Все это,

вообще все, — плод пошлой фантазии идеологических работников.

А в жизни были смертный ужас неравного боя, разгром, гибель и частичная добровольная сдача в плен нескольких будущих посмертных Героев Советского Союза... Один из них, уже войдя в советскую легенду, успел поработать у фашистов полицаем и даже отсидел потом за это. Тогда-то (когда отловили этого «панфиловца») прокуратура и взялась за выяснение истины. Быстроенько выяснила ее — и тут же

засекретила, разумеется.

Ну, сорок восьмой год, что вы хотите...

Дети, рожденные в том

году, успелийти в пе-

ниционный возраст, а старая

ложь все наяривала круги

по родному недвіжному

календарю.

И все новые поколения

росли на туфте. И если бы

только этой одной...

И вот, наконец, эта — открылась. И что? Ась? Дорогие наши думские борцы с фальсифікацією істо-

риї, — ваше слово! Что

ж вы молчите? Ну, вы-то

хоть, товарищ Зюганов,

взгліднів поход за исто-

рическої правдой? Нет? Не

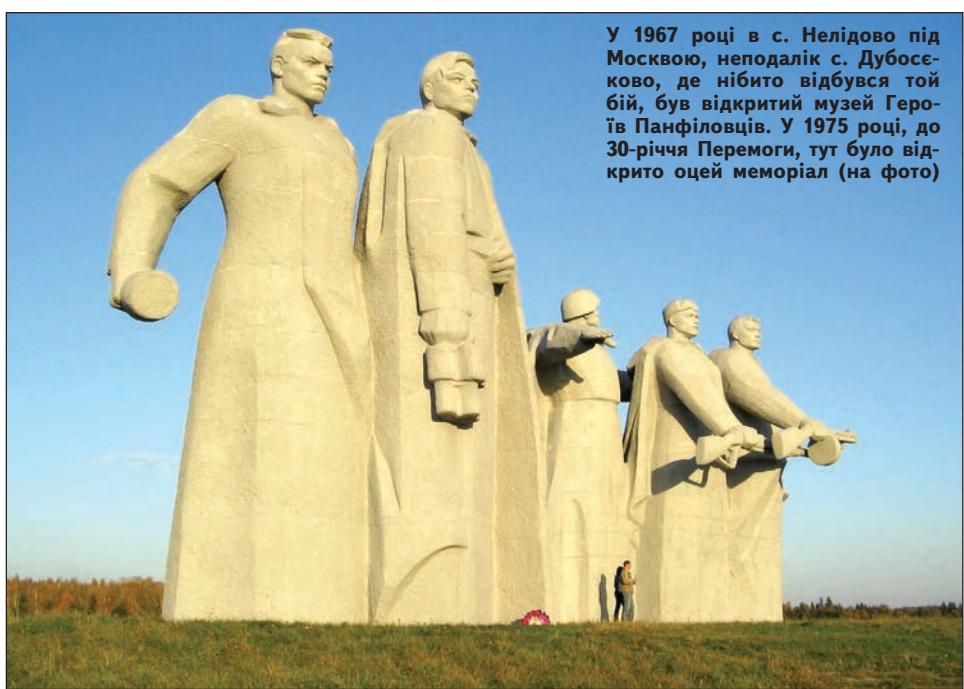
надо вам?

Правильно. Вам и не надо. Вот и продюсер фильма «Двадцать восемь панфиловцев» назвал раскрытие старой лжи — «ослаблением нравственных опор народа». Еще бы. Не приведи Господи, постесняются доделывать это кино, — сколько бабла пропадет неосвоенным! И впрямь:

сколько уже было попилено его на «подвиге панфиловцев» за три четверти века, сколько идеологической пенки снято... Чем продюсер-то хуже?

Наши «нравственные опоры» по-прежнему не переносят правди — и требуют продолжения балагана.

Виктор ШЕНДЕРОВИЧ
Москва

У 1967 році в с. Нелідові під Москвою, неподалік с. Дубосеково, де нібито відбувся той бій, був відкритий музей Героїв Панфіловців. У 1975 році, до 30-річчя Перемоги, тут було відкрито оцей меморіал (на фото)

У МІНОБОРОНИ РФ ВІДМОВИЛИСЬ ВІД ЗАТРИМАНИХ В УКРАЇНІ РОСІЙСЬКИХ СПЕЦПРИЗНАЧЕНЦІВ

Міноборони Росії офіційно відмовилося від «бійців ГРУ» Олександра Александрова та Євгена Єрофеєва, затриманих у травні на території Луганської області України. Про це повідомляє «Газета.ру».

Як випливає з відповіді Міноборони, вони проходили військову службу в Росії, проте приїхали в Україну вже після звільнення. Це — перше документальне підтвердження їхнього статусу від військового відомства. За словами адвокатів затриманих, Міноборони досі не відповіло на жоден запит української сторони.

У відповіді Міноборони РФ говориться, що затримані в Україні Олександр Александров та Євген Єрофеєв дійсно проходили військову службу в армії Росії. Однак «події, пов'язані з їхнім виїздом із Російської Федерації і перебуванням на території України, відбулися після звільнення з військової служби і не пов'язані з її проходженням».

Сержант Александр і його командир капітан Єрофеєв були захоплені українськими військовими поблизу міста Щастя Луганської області 16 травня. При перестрілці вони зазнали поранень. Під час бою з ними загинув український військовий Вадим Пугачов.

На допіт затримані росіяни заявили, що вони — діючі військові та служать у 3-й окремій гвардійській бригаді спецназу РФ, що дислокується в Тольятті. На відеозапису допиту росіян, опублікованому українською стороною, Александров і Єрофеєв заявили, що прибули в Україну 26 березня 2015 року у складі батальйону з 220 осіб.

О. Александров і Є. Єрофеєв

У РОСІЇ СУДЯТЬ КОНТРАКТНИКІВ, ЯКІ ВТЕКЛИ З ПОЛІГОНА: НЕ ХОТИЛИ ВОЮВАТИ НА ДОНБАСІ

У Росії кілька десятків контрактників з в/ч № 22179 33-ї окремої мотострілкової бригади (Майкопська розвідувальна бригада) втекли з полігона в Ростовській області, оскільки злякалися відправлення в Україну. Проти них порушені кримінальні справи, їм загрожує до 10 років позбавлення волі за самовільне залишення частини та дезертирство.

Військовослужбовці та їхні родичі розповіли «Газеті.Ru», що контрактнікі жили в нелюдських умовах і їх активно агітували поїхати добровольцями на Донбас.

23-річний рядовий Анатолій Кудрін з Майкопської розвідувальної бригади вже засуджений за самовільне залишення місця служби — він отримав півроку колонії-поселення. Ще двоє військовослужбовців перебувають під вартою, слідство за іншими контрактниками, які самовільно залишили полігон, поки триває. За словами юристів, солдати покинули полігон «Кадамовський» у Ростовській області, оскільки побоювалися відправлення на війну на Донбас.

Про те, що відбувалося на полігоні, детальніше розповідає 22-річний молодший сержант Олександр Єненко, який перебуває під підпискою про невійзд.

«Після строкової служби, яку я проходив у цій же частині, там залишився за контрактом. Контракт укладав з 26 листопада 2012 року на три роки, — пояснив Єненко, який служив командиром відділення управління.

Єненко каже, що бачив «якихось людей у камуфляжному одязі без розпізнавальних знаків, які агітували за гроші воювати на Донбасі».

За версією слідства, контрактники залишили полігон «Кадамовський», «не бажаючи переносити обмеження військової служби». Тепер усі ці контрактники, а це кілька десятків людей, під слідством за ст. 337 КК РФ («Самовільне залишення частини», до 5 років позбавлення волі) і ст. 338 КК РФ («Дезертирство»), на строк до 10 років).

Заступник гендиректора ТОВ «Перший об'єднаний союз юристів Кубані» Тетяна Чернецька, що представляє інтереси п'яти контрактників, проти яких порушені кримінальні справи, розповіла, що, за її даними, йдеться про десятки кримінальних справ щодо військовослужбовців, які залишили полігон. «Командир частини, передають хлопці, заявляє: військово-слідчий віділ не справляється, стільки кримінальних справ, — стверджує Т. Чернецька. — Хлопцям присвоюють номери 101, 137 у черзі на порушення кримінальних справ, отримують номер і чекають на виклик до слідчого».

Судячи з офіційної статистики Майкопського гарнізонного суду, за перші півроку 2015 року за статтею 337 КК РФ ч. 4 (самовільне залишення частини) засуджено 62 військовослужбовця, причому за попередні п'ять років таких постанов було 35. «Ніхто воювати на Донбасі не хотів ні за 8 тисяч на день, які обіцяли рекрутери, ні за 28. Військовослужбовці бігли (з полігона. — ред.), хтось просив гроши у рідних, інші добиралися автостопом. Після приїзду в частину вони подавали raporti на звільнення, але їх просто не розглядали», — стверджує Т. Чернецька.

УНІАН

П'ЯТИРІЧНИЙ ПЕРЕСЕЛЕНЕЦЬ ІЗ КРИМУ ПЕРЕМІГ У КОНКУРСІ ЧИТЦІВ КОРАНУ

Переселенець із Криму, п'ятирічний Ільяс Сейдаметов, став переможцем конкурсу читців Корану в Києві. У день свята Рамадан всіх учасників конкурсу нагородили грошовими та заохочувальними призами, повідомляє кореспондент «Крим.Реалії».

Громадська організація «Асоціація мусульман України» спільно з «Земляцтвом кримських татар» (Київ)

14 і 15 липня провели конкурс із читання напам'ять останнього джума (одна тріцяча частина) Корану. Уміння учасників оцінювались за трьома критеріями: зачуванню, правилам читання та вимовою букв.

Основну частину учасників склали переселенці з Криму. Більше 20 читців, серед яких чоловіки, жінки діти, представили свої знання журі. Організатори конкурсу зробили акцент

на тому, що перемога п'ятирічного кримчанина стала «дійсно заслуженою», незважаючи на те, що Ільяс був наймолодшим конкурсантом.

Переможець конкурсу отримав приз у 10 тисяч гривень, приз за друге місце в конкурсі склав п'ять тисяч гривень, а за третє місце — дві тисячі гривень.

Читання Корану в місяць посту Рамадан є традиційним для мусульман. Весь коранічний текст ділиться на 30 приблизно рівних частин, які читають протягом 30 днів Рамазана.

ВІРШІ НАШОГО ДИТИНСТВА

Володимир КОЛОМІЄЦЬ

Свого першого віршика він написав у третьому класі, в одну з повоєнних весен, коли жилося важко: юї млинці з цвіту акації, коржики з жолудів. Прийшов якось Володя зі школи, хутенько поробив уроки і захотілося йому погуляти в лісі. Але за вікном дошло. І він тільки уявив собі ліс і ведмедя, який виліз на стару дереву і гризе гіркі глей... Ведмідь не втрямався і звалився на землю. От якби мав свою пасіку, то не лазив би по дикій «мед». Така мораль цієї проби пера. Невдовзі його вірші друкуватиме дитяча газета «Зірка». А перша книжка поезій «До серця людського» побачила світ 1959 року, через рік після закінчення Київського університету.

Володимир Коломієць (народився 1935 року на Київщині в сім'ї вчителів) видавше ще не одну поетичну книжку, стане лауреатом Шевченківської премії, однак не забуде про ведмедика на старій черешні — і почне розмову з юними читачами в збірках «Зозуліні черевички» (1971), «Чубарики-чубчики» (1980), «Дід, глід та гладенятко», «Ярмарок дів» та інших. А кілька років тому вийшла нова збірка 77-річного поета — «Мирослав і Любомир». Її він присвятив своїм онукам-близнюкам. Володимир Коломієць знає світ дитинства, в якому заманливо жити. Тому-то такі теплі, ніжні за тональністю, сповнені цікавих художніх відкриттів його вірші для дітей.

Василь ЛАТАНСЬКИЙ с. Пруди, Крим

бач, кухлик стойть
на цямині.
А в травах — легенди сині...
Крівка. Галявина тиха.
Жила тут колись
лісничиха.
В загоні вона
у повстанськім
зв'язківцем була
партизанським.
Отут її вжалила куля,
отут і навіки заснула...
Тому по обочині сірій —
в піску — наче крові
пунктири...
Ударить об віti машина —
і жар свiй роняє шипшина,
де кухлик стойте
на цямині,
а в травах — легенди сині...

НАСТОЧКА
Сизо бліска річечка.
Спориші.
Мчить до школи дівчинка
по росі...
Ластиться до Насточки
май-трава.
А над нею ластівок
щебетва.
А з-під крил веселих її
синяві...
І бринята на серці її
ці слова:
— Здрастуй, стежко лагідна
у росі!
Здрастуй, добра ластівка.
Дені!... і сині.
Мов напам'ять читанку —
вивчу світ.
Всіх люблю...
А вчительку —
дужче всіх!
В ластівки так само,
як у Настки, —
мрій... мрій...
Лесикова мама —
вся з ласки —
вчителькою її!

НЕ ЖУРИСЬ,
ЖУРАВЛІКУ!
Покривдили журавлика! —
Журавлик плаче з лепехи.
Летів-летів іздалеку,
А хтось підбив його
ліхий...
Журавлику, журавлику! —
Вже дні прощаються
з теплом...
Як полетиши в Америку
Із переламаним крилом?
О, хто посмів журавлика,
О, хто посмів його підбити!
Болить у нього ранонька,
Душа ображена болить...
Журавлику, журавлику! —
Іди-іди до нас у двір.
Живи у нас до травня тут:
довірся, в доброту повір!

КУХЛИК
Дивись, по обочині сірій
в піску — наче крові
пунктири...
Ударить об віti машина —
і жар свiй роняє шипшина
в наїжджені колію,
де все — наче з тайні —
імляве,
де небом синіє криниця...
Спинися, як хочеш
напиться, —

«Джерельце»

У СІМФЕРОПОЛІ НАГОРОДILI УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «МРІЯ МАЛЕНЬКОГО УКРАЇНЦЯ»

Переможці конкурсу малюнка отримали свої нагороди: призи, грамоти та подяки від організаторів заходу — кримського Українського культурного центру.

Щоправда, організатори зауважують, що не всім дітям вдалося передати нагороди. «Подяки, грамоти, дипломи та подарунки отримали батьки, оскільки зараз канікули і більшість дітей відпочивають за межами Криму, але УКЦК обіцяє, що всі нагороди знайдуть своїх героїв», — повідомили на сторінці у ФБ організатори заходу.

Конкурс дитячого малюнка «Мрія маленького україн-

ца» проводився до Дня захисту дітей Українським культурним центром Криму.

Перше місце посіла робота під назвою «Мрія побачити Україну» Сафіє Асанової. Друге місце — у ро-

боти Данила Морозова «Моя мрія». На третьому місці — робота під назвою «Танцівниця», авторка Настя, 10 років.

Подяки отримали Олексій Горшкоус та Яна Дуб.

НА ДОРОГИ ОДЕСИ ВИЙШЛИ ДІТИ-ПАТРУЛІ

Дитячі м'ячі дуже люблять вискакувати на вулиці й дороги, а за ними стрімиков біжать і їхні юні власники. Водії тиснуть на гальма, та машини вмить спинніться не можуть, а відтак недалеко і до біди. Подібні ситуації особливо часто трапляються у дні літніх шкільних канікул.

Аби вони не оберталися дорожньо-транспортними пригодами (ДТП) та ще, не приведи Господи, з трагічними наслідками, в Одесі було проведено профілактичну акцію «Стоп водій! На мене вдома чекає мама!». Її провели на проспекті Шевченка співробітники ДАІ разом зі школярами і вихованцями дитсадків.

Спільна акція готувалася заздалегідь, а почали її вихованці дошкільних закладів, які власноруч намалювали листівки. На них, окрім звернення до водіїв, були і малюнки у вигляді дорожніх знаків, якими їх бачать діти, а головне, на титульних листівках були відбитки долонь маленьких громадян у яскравих барвах. Такі шедеври малюки із задоволенням передали юним помічникам Державтоінспекції, а ті, свою чергою, — автомобіlistам.

Кожен водій, отримуючи від дітлахів звернення, щиро усміхався і дякував за те, що саме малята нага-

дали йому, як важливо бути дисциплінованим, гранично уважним і ввічливим. Вони обіцяли дітям, що ніколи не порушать правила дорожнього руху.

«Цією акцією ми прагнемо звернути увагу одеських водіїв на найменших учасників дорожнього руху, — розповідає інспектор сектора профілактичної роботи управління ДАІ в Одеській області Сергій Чукан. — Вони мають завжди пам'ятати, що на дорозі біля навчальних закладів потрібно бути винятково уважним, адже поява малюка перед автомобілем може бути зовсім несподіваною». За словами стар-

шого інспектора ДАІ Олени Яковчук, із двадцяти липневих ДТП за участі дітей більше половини сталося з виннодорослих. Тож діти спеціально для водіїв і виготовили свої пам'ятки, щоб ті були обережними саме цими днями.

Ось чотирирічний автомобільний зупиняє крутий «Мерседес» і вручає водієві листівку. А ще малюк встигає прочитати йому віршик:

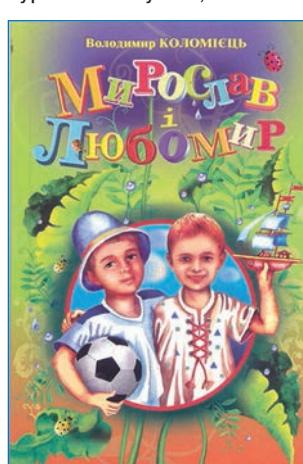
«Посеред дороги діти, забувати про це не смійте! Будь, водій, уважний,

батьків моїх не засмути!».

Водії членами вихованців заслуховують настанови малих автоЯнспекторів, з задоволенням приймають подарунки й обіцяють дотримуватися правил дорожнього руху. Державтоінспекція сподівається, що свої обіцянки вони виконають, і на дорогах міста й області стане значно менше ДТП.

Сергій ГОРИЦВІТ

На світлинах: дитяча листівка-застереження водіям, профілактична бесіда юного патруля з водіями

ЮВІЛЕЙНЕ СХОДЖЕННЯ НА ГОВЕРЛУ

Кілька сотень людей піднялися на Говерлу з нагоди 25-річчя від дня проголошення Декларації про державний суверенітет України. Про це повідомив Радіо «Свобода» керівник Громадського інституту аналітики з Івано-Франківська Віталій Переїзник.

За його словами, така патріотична акція теж ювілейна, адже 25 років тому у день ухвалення Декларації, 16 липня 1990 року, з ініціативи Народного Руху України відбулося перше урочисте сходження на найвищу вершину українських Карпат.

Протягом багатьох років така акція була традиційною, особливо масовою за часів президентства Віктора Ющенка,

— тоді в ній брали участь по кілька тисяч учасників.

За словами народного депутата 5 і 6 скликань Зіновія Шкутика, який був учасником багатьох сходжень на Говерлу, «Декларація про державний суверенітет стала предтечею» української Незалежності.

У цьогорічному сходженні взяли участь представники різних областей України. Його організатори — Івано-Франківське регіональне відділення Асоціації міст України, Громадський інститут аналітики, Туристсько-краєзнавча спілка — попередньо звернулися до мешканців із закликом взяти участь у такій патріотичній акції.

«ЧЕРВОНА РУТА 2015» ПРОВЕДЕТЬ У МАРИУПОЛІ

Цього року у вересні Маріуполь прийме Всеукраїнський фестиваль сучасної пісні та популярної музики «Червона рута». Про це заявив виконавчий директор фестивалю Мирослав Мельник, повідомляє «Громадське радіо».

За словами організаторів, метою проведення фестивалю у Маріуполі є «підтримка місцевого населення, утвердження українського духу в місті, залучення місцевої творчої молоді до роботи в українському шоу-бізнесі».

«Конкурсанти готові до цього. Це — 25 учасників, серед яких представники Донецької, Луганської областей та Криму. У фіналі зберуться всі переможці з усіх обласних центрів. Їх буде 350 в різних жанрах», — сказав Мельник.

Він також додав, що ««підтримка Міністерства культури, але тільки у вигляді методичної допомоги. Ми шукаємо можливості, де ми вийдемо на те, що нам допоможуть, і думаємо, що інфраструктура міста піде на те, щоб теж допомогти».

«Червона рута» — український музичний фестиваль, який проводиться з 1989 року.

Перший заступник міністра культури України Ігор Ліховий вручив орден князя Ярослава Мудрого III ступеня Дмитру Гнатюку, Герою України, народному артисту України, оперному співаку, театральному режисеру (на фото).

«Маю честь вручити Вам цю високу нагороду, адже Ви є материком в українській культурі», — сказав він.

Нагордження відбулося відповідно до Указу Президента України № 180 від 27 березня 2015 року «Про відзначення державними нагородами України діячів театрального мистецтва».

ГОСТІ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕГЕНДИ

11 років тому народні артисти України Дмитро Гнатюк і Анатолій Паламаренко побували в Криму. Здавалося, що всі дороги до Криму вели тоді... через «Кримську світлицю», яка відвоювала собі шматочек орендованої території біля залізничного вокзалу. Хоч і нелегкий, але ж який натхнений був час!

Таким має бути й майбутнє!

Цього тижня сімферопольці мали дві щасливі нагоди доторкнутися до легенд. Першу — 4 травня, увечері, в концертному залі Сімферопольського музичного училища, де з літературно-музичною композицією «Думи мої, думи...», присвячено 190-річчю від дня народження Кобзаря, виступили корифеї високого українського мистецтва, скориставшись зручним привокзальним розташуванням «Кримської світлиці», перед

від'ездом до столиці завітали до нашої редакції на гостину. Тут уже доторкнутися до легенд можна було і в прямому, і в переносному значенні, тим більше, що наші шляхетні гости під час спілкування полонили присутніх своєю широкою народною вкрайніською приязню, людяністю, простотою.

«Кримською світлицею», яка сподобалася своєю бойовитістю, непіддаливістю, українськістю — особливо з урахуванням тих умов, в яких вона видається. Тож, прощаючись, ми домовилися, що наступний свій десант до Криму (а це обов'язково станеться ще в поточному році) легендарний мистецький дует Гнатюка-Паламаренка розпочне з українсько-кримського плацдарму, відвойованого «Кримською світлицею»!

Ікні Слово і Пісня повинні звучати на площах. А ще у залах, спеціально заповнених чиновниками усіх рангів і мастей, які вже після Шевченкового «І мертвим, і живим...» у такому проникливому виконанні А. Паламаренка усвідомили б, в якій країні живуть, якому народові служать, яку державу будують. Тому ми й сказали нашим гостям — до побачення! До нового побачення з українською Піснею, Словом, Легендою, Душою.

Віктор РУДЕНСЬКИЙ

«Кримська світлиця»

№ 19 за 07.05.2004

Дмитро Гнатюк і Анатолій Паламаренко в редакції «КС», 2004 р.

Сімферопольський вокзал. Кримчани проводжують київських гостей

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Оскільки жодних офіційних наказів або розпоряджень, що стосуються зміни формату випуску «Кримської світлиці», з моменту окупації Криму ми не отримували (а згідно з українським законодавством, такі рішення узгоджено приймаються лише співзасновниками засобів масової інформації або судом), продовжуємо готовувати до друку щотижневі номери газети і направляти їх до київської друкарні. Як і раніше, починаючи з 2002 року, на редакційному сайті щоп'яtnicі виставляється електронна версія тижневика, зокрема у pdf-форматі. Розміщену нижче інформацію про умови передплати «Кримської світлиці» та інших культурологічних видань продовжуємо публікувати як нагадування «борцям» за інформаційний простір України про їхні держслужбові зобов'язання перед читачами і державою. Редакція «КС»

Оформити **ПЕРЕДПЛАТУ** на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура я життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театрально-концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. **Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nnu.kultura@gmail.com**

418201571940020 30